

Bestuursrapportage 2020

Waterschap Zuiderzeeland
Postbus 229
8200 AE Lelystad
telefoon: (0320) 274 911
waterschap@zuiderzeeland.nl
www.zuiderzeeland.nl

Inhoudsopgave

Bestuursrapportage 2020	1
Inhoudsopgave	2
Inleiding.....	3
De thema's.....	5
Thema Klimaatadaptatie	6
Onderwerpen en bijbehorende maatregelen.....	6
Thema Duurzaamheid.....	8
Onderwerpen en bijbehorende maatregelen.....	8
Thema Biodiversiteit	10
Onderwerpen en bijbehorende maatregelen.....	10
De programma's	11
1. Programma Bestuur en omgeving	12
1.1 Onderwerpen en bijbehorende maatregelen	12
1.2 Voortgang speciale investeringen Bestuur en omgeving	19
2. Programma Waterveiligheid	20
2.1 Onderwerpen en bijbehorende maatregelen	20
2.2 Voortgang speciale investeringen Waterveiligheid	24
3. Programma Voldoende en gezond water	25
3.1 Onderwerpen en bijbehorende maatregelen	25
3.2 Voortgang speciale investeringen Voldoende en gezond water	31
4. Programma Schoon, gezuiverd water	32
4.1 Onderwerpen en bijbehorende maatregelen	32
4.2 Voortgang speciale investeringen Schoon, gezuiverd water	35
5. Programma Financiën, organisatie en informatie	37
5.1 Onderwerpen en bijbehorende maatregelen	37
5.2 Voortgang speciale investeringen Financiën, organisatie en informatie.....	41
6. Financiën.....	42
6.1 Geactualiseerde prognose jaarresultaat 2020	42
6.2 Vastgestelde begrotingswijzigingen	44
6.3 In deze BeSTUURrapPORTAGE voorgestelde begrotingswijzigingen.....	45
6.4 (Bestemmings)reserves	47
6.5 Investerings	48
6.6 Doorwerking naar Meerjarenbegroting 2021-2024	49
6.7 Risicoparagraaf.....	50
6.8 Financiering/Treasury.....	53
Bijlage 1: Overzicht voortgang maatregelen	54

Inleiding

Het jaar 2020 verloopt in een aantal opzichten anders dan gepland. Dit komt in de eerste plaats door de corona-crisis. Vanaf halverwege maart was het niet meer mogelijk om op kantoor te werken of bestuursvergaderingen te houden. Op alle plekken in de organisatie is vervolgens snel geschakeld om te borgen dat bij eventuele uitval van medewerkers de zuivering van het afvalwater door bleef gaan en de gemalen konden blijven draaien. Medewerkers zijn van de een op andere dag volledig overgegaan op thuiswerken en digitale overlegvormen en na invoering van een noodwet zijn ook digitale vergaderingen van het Algemeen Bestuur mogelijk gemaakt. Dit alles heeft ertoe geleid dat de basis taakuitvoering van het waterschap zonder al te grote verstoringen is voortgezet.

De noodzakelijke aanpassingen vanwege de corona-crisis hebben aan de andere kant wel invloed gehad op het realiseren van nieuwe ontwikkelingen of nieuw beleid, dat op een aantal plaatsen minder snel gaat dan gepland. Dit komt onder andere voort uit het feit dat medewerkers zijn ingezet in de crisisorganisatie, maar ook omdat blijkt dat het uitdenken / realiseren van nieuw beleid gemakkelijker gaat in een werkomgeving waar mensen fysiek bij elkaar kunnen zitten. Ook blijkt dat het invullen van vacatures op een aantal plekken moeizamer gaat in deze tijd. Dit neemt niet weg, dat er bij diverse grote projecten belangrijke besluiten zijn genomen en mijlpalen zijn bereikt die bijdragen aan het realiseren van toekomstige opgaven. Zo is er een besluit genomen over de verdere optimalisatie van Ephyra en is er een nieuwe informatiestrategie opgesteld waarover de AV in het najaar zal besluiten. Verder heeft het waterschap na een intensief traject besloten om deelnemer te worden in HVC, waarmee de slibverwerking op de lange termijn is geborgd.

In de eerste helft van het jaar heeft het college de begroting en de onderliggende beleidskeuzes grondig doorgenomen. Daarbij zijn veel gemaakte keuzes uit het verleden herbevestigd en zijn op een aantal plekken nieuw te maken keuzes in kaart gebracht. Verder heeft het college hierbij geconstateerd dat er op een aantal plekken versterking van de organisatie nodig is.

Voor het derde achtereenvolgende jaar is er (na een natte start van het jaar) sprake geweest van een lange periode van droogte. De Landelijke Coördinatiecommissie Droogte werd opgeschaald naar niveau 1, een dreigend watertekort. In ons beheergebied heeft dit niet tot grote problemen geleid. Wel heeft de langdurige hittegolf op een aantal plekken een negatief effect gehad op de waterkwaliteit

De uitgaven van het waterschap in 2020 passen ruim binnen de begroting. Het waterschap verwacht in 2020 uit te komen op een overschot van € 2,3 miljoen. Het blijft nog wel moeilijk om in te schatten in hoeverre de corona-crisis in de komende tijd effect zal hebben op de kostenontwikkeling of de belastinginkomsten.

De voortgang van de afspraken uit de huidige Meerjarenbegroting verlopen op veel onderwerpen conform de afspraken, maar zoals hierboven beschreven zijn er ook onderwerpen waar vertraging is ontstaan en waar aanpassing van de bijbehorende maatregel nodig is.

Leeswijzer

De Bestuursrapportage richt zich op de voortgang van de thema's en programma's, gevisualiseerd met voortgangscirkels. Deze cirkels geven per onderwerp aan wat de status is. Het bestuur krijgt zo in één oogopslag een indruk van de stand van zaken binnen een thema of programma. Er is aandacht voor de bijzonderheden (afwijkingen in positieve of negatieve zin) van de eerste maanden van het jaar 2020. Onderwerpen die conform planning verlopen worden daarom niet toegelicht. Door deze werkwijze wordt de focus gelegd op de onderwerpen die aandacht van het bestuur behoeven. Tot slot wordt per programma gerapporteerd op de speciale en reguliere investeringen.

De Bestuursrapportage is opgebouwd uit een aantal thema's en programma's. In de eerste hoofdstukken wordt de voortgang op bijzonderheden binnen de thema's en programma's beschreven. In hoofdstuk 6 komen de financiën en risico's aan de orde. De voortgang van de maatregelen is aangegeven met behulp van symbolen, zoals hieronder weergegeven. Een totaaloverzicht van deze voortgang is opgenomen in bijlage I.

De betekenis van de symbolen zijn als volgt:

	Uitvoering activiteiten en maatregelen conform begroting 2020
	Uitvoering activiteiten en/of maatregelen wijkt af van begroting 2020, maar realisatie wordt wel verwacht binnen de meerjarenbegroting.
	Uitvoering activiteiten en/of maatregelen wijkt af van begroting 2020 en realisatie wordt niet binnen de meerjarenbegroting verwacht.
	Realisatie nog niet gestart, geen conflict met planning
	Realisatie gerealiseerd en afgerond
	Bijzondere mijlpaal en/of prestatie bereikt in 2020

De thema's

Thema Klimaatadaptatie

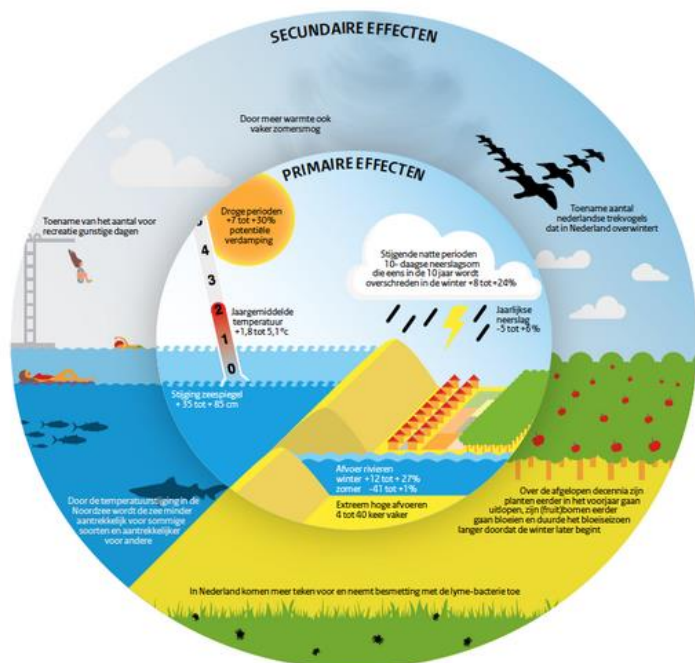
Klimaatadaptatie is een belangrijk thema voor het waterschap. Om de gevolgen van klimaatverandering te beperken werkt het waterschap samen met de gemeenten, de GGD en Rijkswaterstaat in ons beheergebied. Deze partijen vormen gezamenlijk het regionale samenwerkingsverband KlimaatAdaptatie Flevoland (KAF). In dit samenwerkingsverband werken we samen aan de opgaven uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

Daarnaast werken we aan de klimaatagenda. De omvang en complexiteit van het onderwerp en keuzevrijheid die we als waterschap hebben om hier eigen prioriteiten in te bepalen, vragen om bestuurlijke keuzes en richting. In het traject van de klimaatagenda bereiden we deze keuzes voor door het aanbrenen van overzicht, structuur, samenhang en prioriteiten. Het doel van de klimaatagenda is om voor de komende planperiode de aanjager te zijn en structuur te bieden om de lange termijn doelstellingen voor klimaatmitigatie en -adaptatie te halen.

ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELEN

Opzet klimaatagenda in volle gang

De klimaatagenda integreert de opgaven van zowel klimaatadaptatie als -mitigatie. Het streven is om in de klimaatagenda een brede afweging voor te kunnen leggen die beide thema's beslaat. Op dit moment is de eerste fase van de werkzaamheden uitgevoerd: een eerste ronde interviews met betrokkenen en een literatuuronderzoek. De eerste fase levert het inzicht waar Waterschap Zuiderzeeland staat. Ook is een breed pallet aan mogelijke kansen geïnventariseerd. In de volgende fase richten we ons op het afwegingskader en het opstellen van de klimaatagenda. De corona-crisis lijkt tot nu toe geen effect te hebben op de planning.

Binnen het KAF werken we samen met gemeenten, RWS en GGD aan de opgaven uit Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie

In 2020 richten we ons vanuit het Samenwerkingsverband Klimaatadaptatie Flevoland (KAF) op het creëren van bewustwording en het vragen van aandacht voor klimaatadaptatie in ruimtelijke processen. De eerste helft van het jaar stonden de masterclasses, handreiking, kenniscafé's en het faciliteren van praktijk- en afstudeeropdrachten voor hogeschool en universiteit centraal.

Dit voorjaar heeft de eerste dag met masterclasses plaatsgevonden onder de naam 'Klimaat in de straat'. Het doel van de masterclasses is om binnen de verschillende werkvelden van de gemeenten en het waterschap aandacht te vragen voor klimaatadaptatie. De eerste reeks masterclasses in ons waterschapshuis is met meer dan 80 aanwezigen erg goed bezocht. Helaas is door de maatregelen rondom het coronavirus de tweede dag met masterclasses in Almere vervallen. Dit wordt op een later moment ingehaald. Afgewogen wordt of dit fysiek of online gaat plaatsvinden.

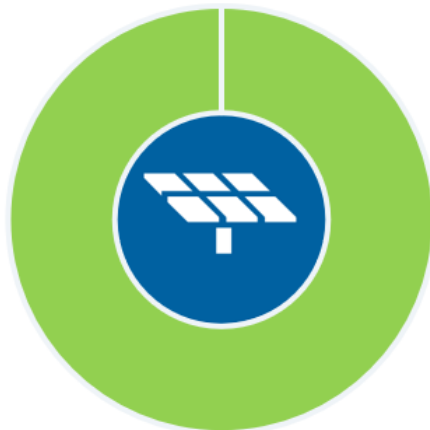
Tegelijkertijd werken we aan een handreiking voor Klimaatadaptatie in Flevoland. De masterclasses vormen hier input voor. De handreiking wordt een digitaal product dat via de website te vinden is. Hierop zal ook informatie over klimaatadaptatie in Flevoland te vinden zijn. De masterclasses en de handreiking vormen de bouwstenen om invulling te kunnen geven aan de afspraak uit DPRA dat 'overheden vanaf 2020 klimaatadaptief en waterrobuust handelen'.

In 2019 lag de focus op het uitvoeren van de klimaatstresstesten. Eind vorig jaar is nog gestart met het gezamenlijk uitvoeren van de klimaatstresstest voor de gemeente Noordoostpolder. Deze is in de eerste helft van 2020 afgerond. Vanwege de Corona maatregelen is het geplande klimaatatelier niet doorgegaan. Deze wordt, zodra het weer mogelijk is, alsnog georganiseerd. Naast het creëren van bewustwording bij onze collega's, zetten we ook in op het ontwikkelen van kennis over klimaatadaptatie bij studenten. We werken hiervoor samen met de gemeente Lelystad, Van Hall Larenstein, Tygron en Aveco de Bondt. Daarnaast bieden we dit jaar een afstudeerplek aan voor een student aan de Universiteit Utrecht.

In de tweede helft van 2020 werken we vanuit het KAF aan het opstellen van een programma voor het samenwerkingsverband, waarmee de samenwerking meer geformaliseerd wordt. Dit is onder andere nodig om aanspraak te kunnen maken op de Impulsregeling Klimaatadaptatie. Tevens heeft de provincie aangegeven een rol te willen gaan spelen in dit onderwerp. Nadere uitwerking hiervan vindt ook plaats in het vormen van dit programma.

De projecten die we uitvoeren en de producten die we ontwikkelen worden gezamenlijk door de partners uit het KAF gefinancierd. Vanuit het waterschap maken we hiervoor gebruik van het budget duurzaamheid en klimaatadaptatie.

Thema Duurzaamheid

De afgelopen periode hebben we veel tijd gestoken in het vinden van een duurzame bestemming voor ons zuiveringsslib. Zowel met de afzet van het restproduct als met het opwerken naar biogas met EPHYRA zijn we dit jaar aan de slag gegaan, en deze beide oplossingen dragen bij aan een duurzame wijze van zuiveren. Op de AWZI Lelystad zijn zonnepanelen in gebruik genomen die bijdragen aan een energieneutrale bedrijfsvoering.

Een deel van de afzet van ons maaisel uit het watersysteem hebben we uit handen gegeven aan een partij die hier hoogwaardige organische meststof van maakt via Bokashi. De proef met maaisel uit het stedelijk afval is succesvol verlopen en de agrariër die deze bodemverbeteraar gaat toepassen, is tevreden. Met andere terrein beherende organisaties zoals Flevolandschap en (georganiseerde) agrariërs verkennen we meerdere Bokashi locaties. We stimuleren hiermee de zogenaamde Kleine Kringloop en dragen bij aan een natuurlijke verbetering van de bodem in ons gebied.

In de eerste helft van het jaar is de Concept Regionale Energieagenda Flevoland (RES) in de AV behandeld. Behalve de afspraken die wij hierin maken met onze mede-overheden, is de RES een platform voor duurzame ontwikkelingen. Als waterschap hebben wij ons gecommitteerd aan de verdere verkenning van mogelijkheden voor aquathermie. Een onderwerp dat bij ons, maar ook bij de Unie van Waterschappen en andere RES'sen, sterk speelt. We inventariseren welke mogelijkheden ons gebied heeft en werken samen met mogelijke ontwikkelpartners.

ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELEN

Een duurzaam waterschap in een duurzaam Flevoland

Een speerpunt van ons eigen beleid en tevens van veel van onze partners is duurzaamheid. We werken aan dit gezamenlijke doel door intern onze bedrijfsprocessen te verbeteren en verduurzamen om vervolgens onze kennis en assets beschikbaar te stellen aan derden. We geven de ruimte om samen met kennispartners innovatieve oplossingen als TORWASH, EPHYRA of biovezels uit te werken met het vooruitzicht dat wij dat kunnen toepassen in ons toekomstig duurzaam waterbeheer. We investeren zo in kennisontwikkeling en in de partners die het samen met ons gaan beproeven en uitvoeren.

Om de vraag te kunnen beantwoorden in hoeverre waterkeringen gebruikt kunnen worden voor de aanleg van zonnepanelen, richt een samenwerking tussen waterschappen, Rijkswaterstaat, onderzoeksinstituten en ontwikkelaars van zonnepanelen een proeflocatie in op de Knardijk. Van verschillende soorten opstellingen wordt gedurende twee tot drie jaar onderzocht wat de effecten op de ecologie, dijkbekleding en dijkveiligheid zijn.

De productie van biogas op basis van de EPHYRA-techniek draagt bij aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied de circulaire economie. We bereiden ons voor op een optimale productie met in het achterhoofd dat een nuttige toepassing van biogas de toekomst wordt. Van afval naar grondstof is de nieuwe werkelijkheid geworden, waarbij we ons richten op volledige en nuttige toepassing van onze afvalstromen in de komende jaren. We hebben grote stappen gemaakt bij de duurzame afzet van onze twee grootste stromen: zuiveringsslib en maaisel.

Nu het laaghangend fruit van onze verduurzaming lijkt geplukt, is de tijd rijp om verder te kijken in onze organisatie waar nog winst te halen valt. Met het doel voor ogen klimaatneutraal en circulair te worden en dus geen broeikasgassen meer uit te stoten of primaire materialen te gebruiken, speuren we naar CO2 emissie-reductie. Hiertoe brengen we in kaart welke onderdelen van onze organisatie de hoogste emissie heeft. Ook via onze inkoop en mobiliteit zijn wij verantwoordelijk voor hoge emissies. Bij onze huidige inspanningen richting een Klimaatagenda 2020 wegen we de besparingsmogelijkheden in onze gehele CO2 voetafdruk.

De energiemarkt is de laatste tijd sterk aan het veranderen. In lijn met de resultaten van het traject van de bestuurlijke keuzes dat in het voorjaar is doorlopen, wordt in de komende tijd de energie(inkoop)strategie opnieuw tegen het licht gehouden. Daarbij is in het bijzonder aandacht voor de mogelijkheden van het waterschap om stroom af te nemen van Windpark Hanze. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden die er zijn om het energieverbruik van het waterschap beter af te stemmen op marktomstandigheden of knelpunten op het netwerk. De verwachting is dat de herijking in de loop van 2021 gereed zal worden afgerond.

Het innovatieprogramma

Op dit moment werken we aan een nieuw innovatieteam op basis van door het Waterschapshuis geïnitieerde "Winnovatie". Het is een soort innovatie 2.0 waarbij we met (bijna) alle waterschappen gezamenlijk onze bevindingen en innovaties delen.

Thema Biodiversiteit

Het waterschap heeft als doel gesteld om de biodiversiteit te herstellen en te versterken. In 2020 werken we enerzijds aan de uitvoering van concrete maatregelen bij onze eigen objecten en terreinen, daarnaast stellen we de biodiversiteitagenda op. Hierin leggen we vast hoe het waterschap zich gaat inzetten voor biodiversiteit de komende jaren. Doel is om biodiversiteit te verankeren als onderdeel van ons werk en continuïteit te waarborgen. De agenda moet leiden tot concrete en blijvende resultaten.

ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELEN

Uitwerking biodiversiteitsagenda op schema

Ondanks de Coronatijd is in de afgelopen periode gewerkt aan de Agenda Biodiversiteit. Er is vanuit de verschillende programma's opgehaald waar kansen zijn en welke vragen er leven. Hiervoor zijn digitale werksessies georganiseerd en deze hebben veel opgeleverd. Daarnaast spreken we met onze partners over de gezamenlijke aanpak. Met deze informatie werken we aan de strategieontwikkeling en maatregelen voor de agenda. Het bestuur wordt hierbij betrokken. De verwachting is dat de agenda rond de jaargrens wordt voorgelegd aan de AV.

De inzet van de beschikbare gelden vanuit de uitwerking van het Bestuursprogramma wordt ook verder vorm gegeven. In september is het college akkoord gegaan met de aanpak voor no-regret maatregelen. Hiermee zijn al diverse projecten opgestart, zoals de aanschaf van nestgelegenheden, bloemrijk inzaaien van eigen terreinen en het biodivers inrichten van een opslagplaats. Biodiversiteit heeft in verschillende projecten een plek, onder andere bij het gebiedsproces Knardijk.

De programma's

1. Programma Bestuur en omgeving

Tijdens de coronacrisis is de calamiteitenorganisatie langdurig en intensief ingezet. De noodzakelijke maatregelen zijn getroffen om een goede uitvoering van de primaire taken van het waterschap te kunnen blijven garanderen. Als gevolg van de coronacrisis zijn trainings- en opleidingsactiviteiten komen te vervallen en is een grootschalige calamiteitenoefening uitgesteld.

Vanwege de coronacrisis was het vanaf half maart niet meer mogelijk om fysiek bestuursvergaderingen te houden. In april is een spoedwet aangenomen die digitale besluitvorming door de AV mogelijk maakte. Dit is zo snel mogelijk toepasbaar gemaakt voor het bestuur.

Via digitale weg is ook verder gewerkt aan de voorbereiding op de Omgevingswet, de inwerkingtreding van de wet is recentelijk uitgesteld naar 1 januari 2022. Daarnaast is binnen het bestuurlijk overleg Oosterwold afgesproken dat de leerervaringen op het gebied van water worden toegepast bij de verdere ontwikkeling van het gebied. De komende periode moeten er keuzes worden gemaakt over onder andere de toekomstige zuivering van afvalwater. Dit jaar werken we binnen het waterschap toe naar verdere kaderstelling.

Afgelopen voorjaar is de nieuwe website live gegaan. Een website in begrijpelijke taal (B1) die gericht is op wat de bezoeker zoekt. Door onze omgeving is de nieuwe website goed ontvangen. Om de website de komende tijd verder te ontwikkelen gebruiken we verschillende tools, waarbij we de reacties van onze omgeving verwerken.

1.1 ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELEN

Digitaal besturen in coronatijd

Door de coronacrisis was het vanaf half maart niet meer mogelijk om fysiek te vergaderen in het Waterschapshuis. Wettelijk was het op dat moment niet mogelijk om de besluitvorming digitaal vorm te geven. Hierdoor is de AV van maart komen te vervallen. In april is een spoedwet aangenomen die digitale besluitvorming wel mogelijk maakte. De organisatie heeft met spoed deze wettelijke mogelijkheden uitgewerkt en voor het bestuur toepasbaar gemaakt. Ook de digitale infrastructuur is daarvoor ingericht. Hierdoor werd het mogelijk de vergaderingen van maart en april te combineren in de AV van april. De AV vergaderingen zijn vanaf dat moment gesplitst in twee delen om de belasting van het bestuur per vergadering te beperken.

Nieuwe samenwerkingsstrategie

In het bestuursprogramma is opgenomen, dat we de samenwerkingsstrategie herijken, zodat deze past bij het realiseren van onze doelen én bij de brede maatschappelijke opgaven. De nieuwe Samenwerkingsstrategie komt in het najaar ter tafel bij de Algemene Vergadering.

Watervisie verbindt water met maatschappelijke opgaven

De concept Watervisie is besproken in de Algemene Vergadering. De Watervisie verbindt maatschappelijke thema's met onze wateropgaven. Het vormt een uitnodiging om intern en extern met elkaar in gesprek te gaan over gedeelde opgaven.

Vanwege de huidige situatie, heeft het gebiedsproces in digitale vorm plaatsgevonden. In plaats van een brede bijeenkomst hebben aparte gesprekken plaatsgevonden met onze maatschappelijke partners (gemeenten, Rijkswaterstaat, Vitens, terreinbeherende organisaties, agrarische sector). Dit traject is samen met de provincie doorlopen.

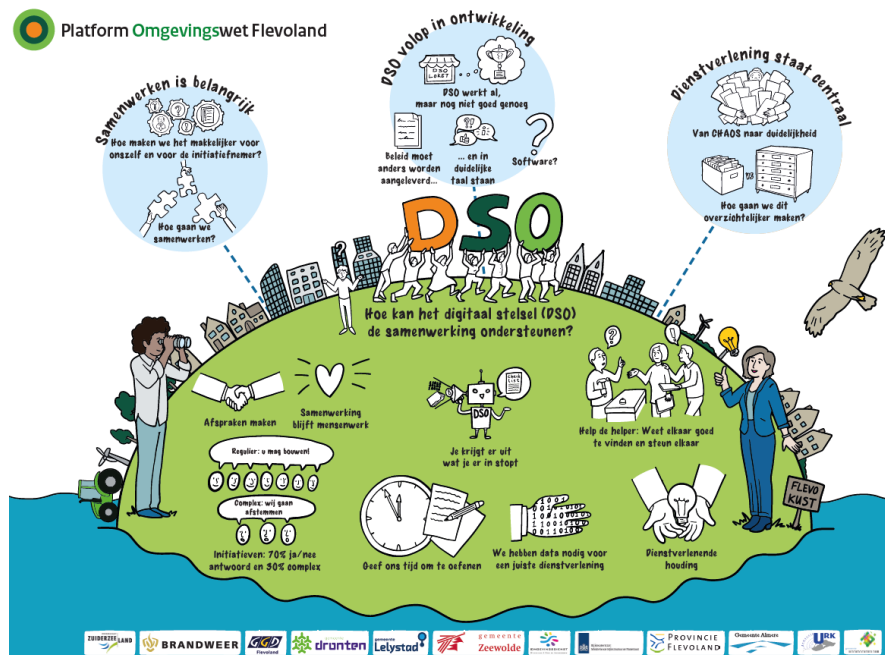
De concept versie zal worden aangepast op basis van de input van gebiedspartners en de bespreking in de Algemene Vergadering. Vaststelling van de Watervisie is voorzien in het najaar van 2020. De watervisie werken we vervolgens uit in een waterbeheerprogramma, met korte termijndoelen, een beleidsagenda en aanpak op hoofdlijnen.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving zetten hun werk voort

De gevolgen van de coronacrisis op de vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn redelijk beperkt. Het aantal verzoeken voor vergunningen en meldingen ligt redelijk in lijn met de planning en de vertraging in het vergunningverleningsproces is beperkt geweest. Voor toezicht en handhaving is de invulling enigszins aangepast. Het regulier toezicht heeft 10 weken stilgelegen. In deze periode van half maart tot 1 juni is meer aandacht geweest voor de administratieve afhandeling en is meer surveillance uitgevoerd. Meer surveillance heeft geleid tot meer constatering in het veld dan in andere jaren. Om deze reden zullen we in de komende jaren meer tijd inplannen om surveillance uit te voeren.

Omgevingswet naar 2022

De Omgevingswet is met 1 jaar uitgesteld en treedt in werking op 1 januari 2022. Het waterschap heeft hierdoor meer tijd om zich voor te bereiden op de Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het technisch aansluiten op de DSO is in voorbereiding, het waterbeheerplan wordt omgezet naar een waterbeheerprogramma, de concept waterschapsverordening is opgesteld, het projectplan wordt omgezet naar projectbesluit en de opleidingen voor kennis, houding en gedrag worden ontwikkeld in Waterkracht verband.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving werken volledig digitaal en zaakgericht conform Omgevingswet. Daarnaast wordt intensiever samengewerkt met de overheden in Flevoland ter voorbereiding op de Omgevingswet door aansluiting op de omgevingstafels Flevoland en het platform Toezicht en Handhaving. Uitstel van de Omgevingswet heeft consequenties voor de

inwerkingtreding van de waterschapsverordening en de legesverordening. De uitwerking van de kostendekkendheid van de leges zal hierdoor in 2021 vorm gegeven worden. Met betrekking tot de kostendekkendheid is wel geconstateerd, dat deze in de praktijk hoger ligt dan het percentage van 40% zoals dat gold bij vaststelling van de huidige legesverordening. De oorzaak hiervan zit in een aantal gerealiseerde efficiëncyslagen in de afgelopen jaren. Het waterschap is in staat om met ongeveer dezelfde formatie meer vergunningsaanvragen af te handelen.

Kwaliteitscriteria VTH bijna 100%

In 2020 zal de laatste 10 % worden ingevuld om volledig te voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH Waterbeheer. De laatste 10% die nog ingevuld moet worden zijn enkele onderdelen van de kwaliteitsborging en de actualisatie van het vergunningenbeleid.

Nieuwe overeenkomst over samenwerken VTH tussen overheden Flevoland

De Bestuursovereenkomst WABO (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) wordt geactualiseerd in lijn met het gedachtengoed van de Omgevingswet. Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de bestuursovereenkomst vastgesteld worden door de provincie, gemeenten en waterschap in Flevoland, met onderliggende gezamenlijke werkafspraken.

Langdurige en intensieve inzet calamiteitenorganisatie

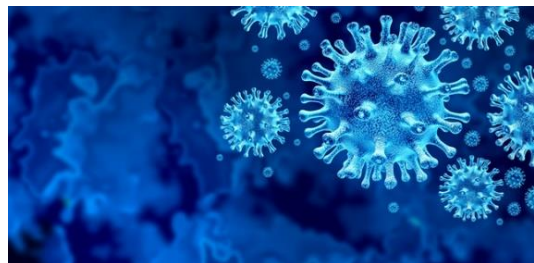
De afgelopen maanden zijn er drie calamiteiten geweest.

Citrix beveiligingslek

In januari bleek er een lek te zijn ontstaan in de beveiliging van Citrix. Citrix functioneert als poortwachter tussen het openbare internet en het veilige, interne bedrijfsnetwerk. Hackers zouden het lek in de beveiliging kunnen gebruiken om bedrijfsnetwerken binnen te komen en te infecteren. Ook zou persoonsgevoelige informatie op straat kunnen komen te liggen. De calamiteitenorganisatie is daarbij opgeschaald naar fase 2. Om schade door kwaadwillenden te voorkomen, is het Citrix systeem van Zuiderzeeland tijdelijk uitgeschakeld. De beveiliging en beschikbaarheid van systemen is nauwlettend gemonitord en gebruikers zijn hierover geïnformeerd. Waar nodig zijn alternatieven geboden.

Covid-19

Vanaf maart is de calamiteitenorganisatie opgeschaald als gevolg van de uitbraak van het virus Covid-19. De inzet van de calamiteitenorganisatie was intensief en langdurig. De calamiteitenorganisatie had zijn handen vol aan het vertalen van landelijke richtlijnen naar de specifieke situatie van Zuiderzeeland. Het doel is om de risico's op verdere verspreiding van het virus zoveel mogelijk te beperken en tegelijkertijd te borgen dat de kerntaken van het waterschap doorgang kunnen blijven vinden.

De coördinatie tussen hulpverleningsdiensten gebeurt via de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP). Sinds de start van de Coronacrisis komt het Regionaal Beleidsteam bij elkaar (GRIP 4). Vanuit het waterschap is de Dijkgraaf daarbij aangesloten.

De corona-uitbraak heeft geleid tot tal van maatregelen, die consequenties hadden voor alle medewerkers van het waterschap (thuiswerken, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen, minder / geen fysieke afspraken intern en extern, werken in gescheiden teams), die er gezamenlijk toe hebben bijgedragen dat de uitvoering van de waterschapstaken geborgd kon blijven. Tot eind mei is opgeschaald tot het bestuurlijk niveau (fase 3) waarna is afgeschaald tot fase 2. De dreiging van een (nieuwe) uitbraak van het Coronavirus blijft nog aanwezig. Daarom moet de komende tijd worden bepaald op welke manier de dreiging een vaste plek binnen de crisisorganisatie kan krijgen.

Vissterfte door zuurstofgebrek in oppervlaktewater

In augustus is de calamiteitenorganisatie opgeschaald voor vissterfte nabij het Wout Wagtmanspad in Almere. Het waterschap heeft hier een toezichthoudende rol. Er is opgeschaald (fase 1) om het beeld van de situatie en de positie van het waterschap duidelijk te krijgen. Na overleg met de betreffende partijen werd duidelijk dat de partijen volledig bereid waren hun verantwoordelijkheid te nemen en de dode vissen op te ruimen.

Opleiden, trainen en oefenen

Als gevolg van de coronacrisis zijn de voorgenomen opleidings-, trainings-, en oefenactiviteiten vrijwel geheel komen te vervallen. De grootschalige calamiteitenoefening die in 2020 was gepland is daarbij tevens uitgesteld. Deze oefening wordt zo mogelijk in 2021 alsnog gekoppeld aan een oefening met de veiligheidsregio. Op dit moment beoordelen we de mogelijkheden om opleidingen, voor onder andere nieuwe medewerkers, weer op te kunnen starten.

Maatregelen Calamiteitenzorg	2019	2020
Het waterschap zorgt voor actuele bestrijdings- en calamiteitenplannen. Jaarlijks voert het waterschap meerdere opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten uit.		

Waterbelangen borgen in verbinding met gebiedspartners

De woningbouwopgave in Almere vraagt onze continue aandacht (Almere Poort, Duin, Nobelhorst en Stichtsekan). Opvallende ontwikkelingen zijn verder Oostvaardersoevers (verkenningfase), de ontwikkeling van diverse projecten in het kader van het Nationaal Park Nieuw Land en de aanleg van de ongelijkvloerse kruising in de N302 ter plaatse van de Knardijk. Bij dergelijke ontwikkelingen adviseert het waterschap over hoe de onderwerpen waterveiligheid, waterkwaliteit en/of watersysteem meegenomen kunnen worden in de gebiedsontwikkeling.

Ook in reguliere ruimtelijke plannen is het van belang dat rekening wordt gehouden met waterspecten. De website www.dewatertoets.nl bevat een tool die initiatiefnemers kunnen gebruiken om tijdig de invloed op de waterhuishouding te kunnen bepalen bij het voornemen van een nieuwe ontwikkeling. Het Zuiderzeeland-gedeelte van deze tool is onlangs geactualiseerd. Ten opzichte van eerdere jaren is het aantal reguliere watertoetsen behoorlijk toegenomen.

In de voorjaarsnota is geconstateerd dat de capaciteit te krap is voor watertoets, gebiedsontwikkeling en beleidsonderwerpen die regionaal en nationaal worden opgepakt. Het college streeft naar een optimale en lenige inzet waarbij de focus afhankelijk van het onderwerp kan worden verlegd. Wat hiervoor precies nodig is wordt verder uitgewerkt.

Een aantrekkelijke Knardijk voor mens en natuur

In 2020 wordt concreet invulling gegeven aan het 'biodiverse concept Knardijk'. Samen met pachters zijn afspraken gemaakt over het aangepaste beheer van de Knardijk met als doel de biodiversiteit te vergroten. Naast het aangepaste beheer zijn de verpachte gronden ook ingezaaid met een biodivers zaadmengsel. Deze biodiversiteitsontwikkeling heeft een nadelige financieel-economische impact voor pachters. Daarom is een herijking doorgevoerd op de pachtprizen die het waterschap hanteert naar pachters.

Naast biodiversiteitsontwikkeling wordt ook de toeristische recreatieve route verder gebracht. Er wordt de komende periode een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar verschillende scenario's van de fietsverbinding tussen het oude land en het Nationaal Park Nieuw Land. Daarmee wordt inzichtelijk wat de (financiële) haalbaarheid is van bijvoorbeeld het upgraden van het fietspad, het oplossen van gevaarlijke verkeerspunten, enzovoorts.

Speciaal Project: Oosterwold

Dit jaar werken we toe naar een verdere kaderstelling door de AV bij de toekomstige ontwikkeling van Oosterwold. In de AV van juni is Oosterwold beeldvormend behandeld. In het vervolgtraject worden de beleidskeuzes voorgesteld en de wijze van verantwoorden met de AV afgesproken.

Leerervaringen water worden toegepast bij de verdere ontwikkeling van Oosterwold

In juni hebben twee externe bureaus de evaluatie Oosterwold aangeboden aan het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. Dit is een brede evaluatie, die naast water ook gaat over samenlevingsopbouw, groen landschap, duurzaamheid en grondpositie. Het advies is om door te gaan met de organische ontwikkeling. Voor water is een aantal aanbevelingen gedaan, die mede gebaseerd zijn op de uitkomsten van de 9 deelprojecten uit de Samenwerkingsovereenkomst Water (SOK water):

- Bij de aanleg en beheer van nutsvoorzieningen en afvalwatersysteem kan worden voortgeborduurd op de lessen uit fase 1a, waarbij een duidelijk onderscheid wordt aangebracht tussen rol en verantwoordelijkheid ten aanzien van:
 - De hoofdinfrastructuur: deze ligt eenduidig bij de overheid en de nutsbedrijven, inclusief technische uitwerking, realisatie en beheer
 - De invulling van aansluiting op de hoofdinfrastructuur en op eigen terrein: verantwoordelijkheid ligt nog steeds bij de bewoners.
- Bij de invulling van individuele afvalwatersystemen zijn problemen ontstaan met de kwaliteit en veiligheid van afvalwater. Oplossingen hiervoor moeten worden meegenomen bij de nadere invulling van fase 1b en fase 2.

Het bestuurlijk overleg Oosterwold heeft besloten dat de leerervaringen op het gebied van water worden toegepast bij de verdere ontwikkeling. Dit betekent onder andere dat er wordt gestuurd op collectieve afvalwaterzuivering in plaats van individuele afvalwaterzuivering en dat er wordt gewerkt aan een aaneengesloten watersysteem.

Toekomstige zuivering van afvalwater in Oosterwold

Gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland gaan gezamenlijk een voorstel opstellen voor de afvalwaterzuivering voor deelgebied 1b. In het laatste kwartaal van 2020 gaan Gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland in hun eigen besturen hierover een besluit laten nemen. Het centraal zuiveren op de awzi Almere wordt in de besluitvorming als volwaardig alternatief meegewogen.

De gemeente heeft de zorgplicht voor het inzamelen van afvalwater. De provincie geeft hiervoor geen ontheffing voor Oosterwold. De gemeente is aan het uitwerken hoe ze invulling geeft aan de zorgplicht in Oosterwold. Voor de IBA's die nog niet voldoen aan de gestelde eisen, wordt gekeken naar technische mogelijkheden om ze wel te laten voldoen. Als terugvaloptie wordt gewerkt aan de mogelijkheid om aan te sluiten op de hoofdinfrastructuur voor de inzameling van afvalwater.

Vergunningverlening, toezicht en handhaving in Oosterwold

In het hoofdwatersysteem worden de normen voor waterkwaliteit niet overschreden. Gedurende de natte periode in februari was er geen sprake van wateroverlast in het gebied.

In 2020 ligt de focus voor wat betreft vergunningverlening, toezicht en handhaving in Oosterwold op het reguleren van het watersysteem (waterbergingen) en lozingen. Voor nieuwe initiatieven gaat het om (blijvend) toezien op de juiste aanleg van de waterberging en de naleving van de goede werking van het IBA-systeem.

Dit jaar staan 100 controlebezoeken voor IBA-systemen op de planning. De eerste controles vonden plaats in juli en dit heeft een doorlooptijd tot september 2020. Het betreft hier hoofdzakelijk nieuw gerealiseerde IBA-systemen, die minimaal een half jaar door bewoners in gebruik zijn. Naast controles op afvalwater wordt hierbij ook gecontroleerd op de aspecten watersysteem / berging en eventueel grondwateronttrekkingen.

De resultaten van het afvalwateronderzoek worden gedeeld met de bewoner en waar mogelijk met de leverancier van het systeem. Zonodig wordt actie gevraagd van de bewoner of leverancier. De opschorting van de handhaving blijft minimaal tot het einde van dit jaar van kracht. Op de resultaten van de monitoring/controle in 2020 is handhaving of uitvoering van de reeds opgelegde LOD niet van toepassing.

Internationale kennisuitwisseling in het COVID tijdperk

Waterschap Zuiderzeeland is onder de noemer van Dutch Water Authorities (DWA) betrokken bij diverse partnerschappen en projecten. Het zwaartepunt ligt daarbij in Ethiopië; waar wij één partnerschap trekken en bij een ander partnerschap betrokken zijn. Naast de Blue Deal zijn er meerdere projecten in Ethiopië waarin wij een rol hebben. Met een project in Indonesië hebben wij een WaterfriendshipLink (WFL) tot medio 2022. Op dit moment wordt de samenwerking in Indonesië geëvalueerd. Na de zomer beslist het college over het vervolg. Door reisbeperkingen en lokale restricties i.v.m. COVID is de inzet van Zuiderzeeland op onze en andere partnerschappen (o.a. Colombia en Roemenië) kleiner dan gepland. Om onze adviesrol als DWA zo goed mogelijk in te vullen wordt geprobeerd om de communicatie digitaal zo goed mogelijk vorm te geven. De inzet voor het restant van 2020 wordt voor een deel bepaald door de ontwikkelingen op COVID.

De voortgang op ons Blue Deal partnerschap en andere projecten in Ethiopië was het eerste half jaar redelijk. We hebben de overheden onder andere geholpen bij het opstellen van een gezamenlijke monitoring strategie, plan en uitvoering. Dit is uniek in Ethiopië.

In een gecombineerde activiteit tussen ons Blue Deal partnerschap en ons Fonds Duurzaam Water project 'Water pricing in the Awash Awash' is op basis van de informatiebehoefte van een aantal stakeholders bepaald om later dit jaar een 'weather forecasting service' op te zetten. Boeren krijgen dan informatie via sms/app om gericht te irrigeren en daarmee water te besparen. Er zijn meerdere aansprekende voorbeelden maar toch heeft COVID verschillende onderdelen van onze projecten behoorlijk vertraagd. Door reisbeperkingen en restricties in zowel Nederland als Ethiopië kunnen geen werkbezoeken en bijeenkomsten plaatsvinden. We zijn bezig om advies op afstand (videobellen/e-learning) vorm te geven en om ons lokale project office een sterkere rol/sturing te geven. Daarbij past het inzetten van drie young experts waarvoor recent zowel bij het NWP als het NWB Fonds subsidies zijn gekregen. We gaan ervan uit dat we aan het einde van het jaar weer wat werkbezoeken kunnen organiseren. We verwachten dat we op deze wijze toch een behoorlijk deel van onze oorspronkelijke planning voor 2020 uit kunnen voeren. Het restant aan activiteiten (inclusief bijbehorende subsidie) zal naar 2021 door worden geschoven.

In Indonesië hebben we geadviseerd over het beheer en onderhoud van zuiveringsinstallaties, een meerjarig uitvoeringsprogramma en samenwerking op faecal sludge management. Een externe adviseur heeft de samenwerking met Lampung Selatan geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie en de gesprekken over het strategisch uitvoeringsprogramma en de rol van DWA daarbij, zal na de zomer aan DenH een voorstel worden gedaan over de inzet van Waterschap Zuiderzeeland in de komende jaren.

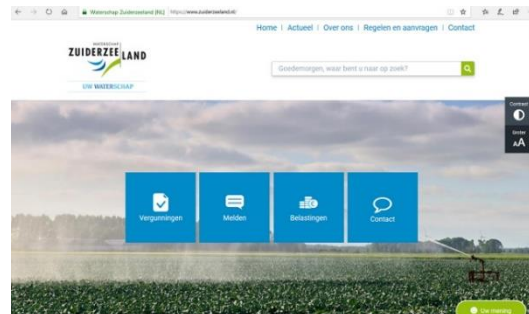
Maatregelen Internationale samenwerking	2019	2020
Het waterschap is in de komende planperiode via de Dutch Water Authorities betrokken bij meerdere (lopende) partnerschappen en projecten in verschillende stroomgebieden verspreid over de wereld.		
Het waterschap draagt actief bij aan de VN Sustainable Development Goal voor water, vooral op het vlak van integraal waterbeheer, good governance en sanitatie.		

Communicatie steeds belangrijker in de 1,5 meter samenleving

De communicatiestrategie vormt het kader voor alle communicatie van Waterschap Zuiderzeeland. Daarbij is de verbetering van onze dienstverlening een belangrijk uitgangspunt. Alle communicatie is gericht op onze omgeving. Hoe kan onze omgeving invloed uitoefenen op ons beleid? Wat kunnen we voor onze omgeving betekenen? Hoe doen we dat? En wat kunnen inwoners, bedrijven en organisatie zelf doen? Kortom: communicatie gericht op dienstverlening, het vergroten van waterbewustzijn en een aantrekkelijke werkgever zijn.

Nieuwe website

Dit jaar is een nieuwe website gemaakt, meer gericht op de bezoeker. Daarmee is de oude website waarop onze eigen boodschap centraal stond, losgelaten. De meeste teksten op de nieuwe website zijn herschreven op B1-taalniveau, zodat de gemiddelde lezer de teksten begrijpt. De reacties die we ontvangen zijn positief: overzichtelijk, fris, en eenvoudig te vinden. Sommige bezoekers geven aan dat ze nog even moeten zoeken. Op de nieuwe website zijn meerdere mogelijkheden om aan te geven als je iets niet kunt vinden of als je niet tevreden bent. Daarnaast maken we gebruik van een ICT-tool om de website toegankelijker te maken, ook voor mensen met een audiovisuele of andere lichamelijke beperking. In de komende jaren ontwikkelen we de website tot een interactieve en dienstverlenende website. Op die manier kan de bezoeker zijn vragen, meldingen en vergunningen steeds vaker online regelen.

Het werk van het waterschap gaat altijd door, ook in tijden van corona

We blijven werken aan waterbewustzijn. Dit doen we langs de lijnen van het werk van het waterschap. Hiervoor zijn we met een reeks verhalen gestart om met medewerkers te vertellen wat we doen. Daarnaast bieden we online educatief materiaal aan om de kinderen die thuis waren ook met waterproefjes bezig te laten zijn. Ook geven we mensen tips om hun tuinen zo in te richten dat deze tegen droogte kan, maar ook helpt om wateroverlast te voorkomen. We zetten communicatie in bij grote projecten en thema's, zoals de versterking van de IJsselmeerdijk en het thema 'niet in het riool'.

Vanwege extra werkzaamheden rondom corona is de geschiedschrijving van het waterschap wat later op gang gekomen dan gepland. In 2021 wordt hier voortvarend mee aan de slag gegaan.

Actueel kader beheer en onderhoud cultuurhistorische objecten

In 2019 is gewerkt aan 'het verhaal van de Noordoostpolder'. Daarbij is ook het kader voor beheer en onderhoud van cultuurhistorische objecten aangescherpt. Voor 2020 is de evaluatie van het kader gepland. Gezien de recente aanscherping is dat op dit moment niet meer nodig. Hiermee is deze maatregel afgerond.

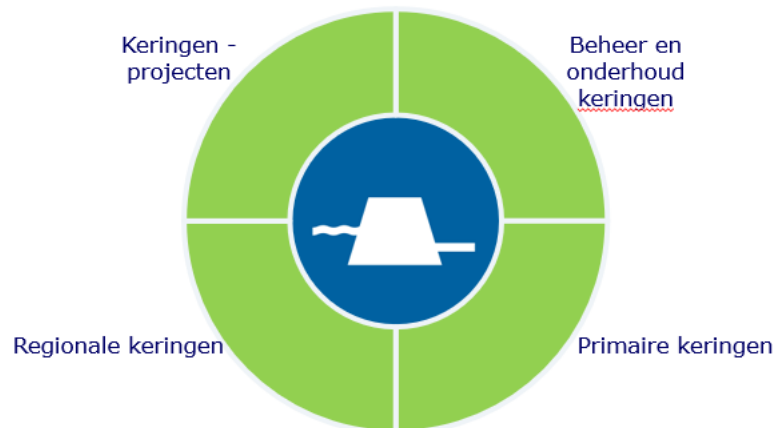
WIJZIGINGSVOORSTEL:

Regelgeving, vergunningverlening en handhaving	
Oude maatregel	Nieuwe maatregel/argumentatie
In de periode tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 starten pilots om te leren werken met de Omgevingswet.	De Omgevingswet is met 1 jaar uitgesteld. In de periode tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2022 starten pilots om te leren werken met de Omgevingswet.

1.2 VOORTGANG SPECIALE INVESTERINGEN BESTUUR EN OMGEVING

Speciale investering	Programma	Financieel	Planning
Windpark Hanze	Bestuur en Omgeving	€ 10 miljoen (verstrekking geldlening)	2018 – 2023
Onderzoeksfase	X Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase
<p>Begin 2020 heeft het waterschap het verzoek van Windpark Hanze ontvangen om in te stemmen met verdergaande samenwerking binnen Windplan Groen. Concreet ging het daarbij om verdergaande samenwerking met betrekking tot de aanbesteding en de realisatie van een gezamenlijke netaansluiting via een GDS (gesloten distributiesysteem). Voor de realisatie van het GDS was het tevens nodig om eerder financiële middelen beschikbaar te stellen. Dit hield verband met de noodzaak om te starten met het GDS voorafgaand aan financial close van de windparken zelf in verband met de deadline van de SDE-subsidie. De afspraken over de verdergaande samenwerking zijn inmiddels verder uitgewerkt en vastgelegd.</p> <p>In maart is de SDE subsidie voor realisatie van Windpark Hanze ontvangen. Dit is een belangrijke mijlpaal voor het bereiken van financial close en uiteindelijk de gehele realisatie van Windpark Hanze.</p> <p>Op 19 juni heeft de zitting plaatsgevonden bij de Raad van State (RvS) naar aanleiding van de beroepen die zijn ingesteld tegen het definitieve Rijksinpassingsplan en de definitieve omgevingsvergunningen voor Windplan Groen. Op 16 september heeft de Raad van State uitspraak een positieve uitspraak gedaan voor de ontwikkeling van Windplan Groen / Windpark Hanze en is de vergunning onherroepelijk geworden. Hiermee is een belangrijke mijlpaal bereikt in het gehele traject van de realisatie.</p> <p>Mede op basis van het in het najaar van 2019 vastgestelde consensus document zijn Windpark Hanze en de vereniging Omwonenden in gesprek over eventuele participatie van omwonenden in Windpark Hanze. Op het moment dat hier meer duidelijkheid over ontstaat wordt de AV hierover geïnformeerd.</p> <p>De verdere voorbereidingen op de realisatie van het windpark zijn in volle gang. Het gaat dan onder andere om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aanbestedingstrajecten voor de turbines, de parkinfrastructuur en het GDS. - Overleg met banken over de benodigde financiering - Overleg met partijen over de afzet van de geproduceerde energie (zogenaamde power purchase agreements). <p>Waterschap Zuiderzeeland is verder met Windpark Hanze in gesprek over de mogelijkheden om gebruik te maken van het recht om stroom af te nemen van Windpark Hanze.</p>			

2. Programma Waterveiligheid

Tussentijdse balans opgemaakt

Als we de tussentijdse balans opmaken voor het programma Waterveiligheid dan kunnen we stellen dat Corona of andere invloeden voor weinig vertraging hebben gezorgd. We hebben verschillende maatregelen getroffen om coronaproof te werken en hebben ondertussen de opgelopen vertraging ingelopen.

Het plan van aanpak voor het project IJsselmeerdijk is opgesteld. Het HWBP heeft in september de beschikking verleend voor de verkenningsfase. Daarmee is het project echt van start gegaan; een mooie mijlpaal! De Drontermeerdijk is volop in uitvoering en loopt qua planning en financiën goed op schema. Het beoordelen van primaire keringen blijft onderhevig aan (landelijke) dynamiek, maar de wettelijke afspraken blijven haalbaar. Ook de minder in het oog springende activiteiten zoals beheer en werk aan kades en regionale keringen lopen volgens planning. We ervaren een kleine vertraging op het dossier kades.

2.1 ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELLEN

Plan van aanpak verkenningsfase IJsselmeerdijk gereed

Begin 2020 is het plan van aanpak opgesteld voor de IJsselmeerdijk en is de detaillering van de veiligheidsanalyse afgerond. De IJsselmeerdijk is het eerste HWBP-project. We benutten kansen voor duurzaamheid en natuur. We onderzoeken de mogelijkheden voor circulariteit van grondstoffen, emissiebeperking en biodiversiteit. Dit najaar starten we het participatieproces. Dit zal coronaproof plaatsvinden, met een mix van online en kleinere doelgroepgerichte bijeenkomsten. Ook de conditionerende en technische onderzoeken worden gestart en het ontwerpproces wordt voorbereid. De verkenningsfase wordt afgerond in de tweede helft van 2022.

HWBP-programma binnen Zuiderzeeland wordt op de rit gezet

Uit de nadere veiligheidsanalyse van de IJsselmeerdijk blijkt een grotere opgave dan eerder op basis van de quickscan en beoordeling werd aangenomen. We blijven daarom voorzichtig met precieze voorspellingen over onze totale opgave. Het programmaplan voor onze totale dijkversterkingsopgave is in concept gereed. In dit plan zijn de programmadoelen vertaald naar ambities, concrete acties en kosten. Het is daarmee een goede leidraad voor de ambtelijke organisatie. Op 30 juni heeft de Algemene Vergadering de kaders vastgesteld voor de HWBP-projecten en is het activabeleid geactualiseerd naar de inzichten voor primaire dijkversterkingen. Deze kaders maken onderdeel uit van het plan.

Drontermeerdijk voor tweederde klaar

In het najaar van 2019 gaf de minister goedkeuring om tot uitvoering over te gaan. De realisatie is voortvarend ter hand genomen. Begin februari openden we de tijdelijke weg. Voorafgaand aan de kwetsbare natuurperiode is het grootste deel van de klei en het zand aangebracht. De dijk is nu circa 6 meter hoog en is op dit moment aan het zetten. Na de kwetsbare natuurperiode (augustus)

is het werk weer in volle vaart opgepakt. De dijk is in vier secties verdeeld en per sectie worden de werkzaamheden uitgevoerd. Eind 2020 is de totale dijk voor circa tweederde klaar, de voortgang verschilt per sectie. De aangeboden klei voldeed voor het grootste deel aan de norm, waardoor PFAS vrijwel geen nadelige effecten heeft gehad. De coronacrisis heeft in het voorjaar effect gehad op de onderlinge afstemming over uitvoeringskeuzes. Door extra inzet heeft dit geen impact gehad op de voortgang van het werk. De financiële prognose is conform budget. Het projectteam is gemotiveerd aan de slag met deze grote klus. De ambitie is de opleverdatum een kwartaal te vervroegen. In de Meerjarenbegroting 2020-2023 werd uitgegaan dat de dijk in januari 2022 is versterkt, de ambitie is om deze mijlpaal te realiseren in het derde kwartaal van 2021.

Andere oordelen, toch een veiligheidsbeeld

Er is in den lande veel te doen over het beoordelen van de primaire waterkeringen. Het landelijke beeld is dat er vertraging optreedt in de beoordelingsplanning, waardoor de deadline van 2022 in het gedrang komt. Ook wij kennen vertraging waardoor de planning onder spanning blijft staan. De Uniecommissie Waterkeringen heeft opgeroepen om maatregelen te treffen om de planning te halen. Wij geven gehoor aan deze oproep door voor nog drie dijktrajecten een voorlopig oordeel af te geven in plaats van een definitief oordeel. We geven daarmee in totaal zes voorlopige oordelen en vier definitieve oordelen af. Met deze maatregel verkleinen we het planningsrisico. Voorlopige oordelen zijn volwaardige oordelen op basis van beschikbare informatie en leiden tot een eerste landelijke veiligheidsbeeld in 2022. We blijven daarmee voldoen aan de wettelijke afspraken. De landelijke afspraak is dat voorlopige oordelen voor 2029 worden omgezet in definitieve oordelen, tijdens de volgende beoordelingsronde.

Dijk bij Almere Duin gewild universitair onderzoeksgebied

In Almere Duin wordt een gebiedsontwikkeling gecombineerd met een dijkreconstructie. In de eerste helft van dit jaar is besloten dat de samenwerkingsovereenkomst op een aantal punten wordt geactualiseerd. Het uitgangspunt was en blijft een robuuste waterkering. Met de vernieuwing worden de actuele waterveiligheidsnormen toegepast in het project en de robuustheid vertaald in actuele ontwerpuitgangspunten. Daarnaast worden op verzoek van gemeente Almere aangepaste afspraken gemaakt over bebouwing nabij het noordelijk deel van de dijk. Het Projectplan/besluit Waterwet van het 1 km lange zuidelijke deel wordt verwacht in 2021 in plaats van 2020.

De vertraging wordt vooral veroorzaakt door faseringen in het project, technische complexiteit en het samenwerken tussen partijen met verschillende belangen. Uiteraard heeft de coronacrisis geen positieve bijdrage geleverd. Uiteindelijk leidt dit proces wel tot een breed gedragen resultaat.

In dit jaar zijn de voorbereidingen getroffen om een klein stukje van de kering alvast in te richten zoals in het eindbeeld van het gehele project wordt beoogd. We doen daarmee ervaring op in bijvoorbeeld monitoring van een kering onder een duin en de rolverdeling van het beheer tussen gemeente en waterschap. Almere Duin is een uniek en innovatief project. Het is een gewild onderzoeksgebied voor onder andere de Universiteit Twente. Verschillende studenten doen onderzoek naar vraagstukken binnen het project, zoals bijvoorbeeld een onderzoek naar de mogelijkheid om in de toekomst het aanwezige zandpakket mee te rekenen in de sterkte van de kering.

Gemeenten en waterschap vinden elkaar met het onderhoud

Het beheer en onderhoud loopt op schema. In 2020 is 4.200 ton stortsteen aangebracht langs de Oostvaardersdijk en 3.000 ton stortsteen langs de Westermeerdijk. Vooraf uitgevoerde inspecties wezen uit dat hier gestort moest worden in plaats van op de in de Meerjarenbegroting genoemde locaties aan de Noordermeer- en Eemmeerdijk. Aan de Eemmeerdijk was in 2019 al gestort en de Noordermeerdijk staat voor 2021 op de planning. Aan de Westermeerdijk is het storten gecombineerd met werk van de gemeente Urk. Zij wilden stortsteen aanbrengen langs de havendam die in beheer is van de gemeente. Naast de samenwerking met gemeente Urk was ook maatwerk nodig vanwege de ondieptes bij Urk. Deze ondieptes zijn ingepeild en in overleg met de aannemer

is het werk naar tevredenheid uitgevoerd. Het herzetwerk van de steenbekleding is uitgevoerd voor delen van de Zuidermeerdijk en de Westermeerdijk. Als laatste vermelden we dat een deel van de loswal bij Ramspol is hersteld. Dit was een gecombineerd werk met de gemeente Noordoostpolder. Zij hebben in hetzelfde werk de boothelling hersteld. Een mooi voorbeeld van werk met werk maken.

Loswallen onder de loep

Het waterschap beheert 14 buitendijkse loswallen. Deze loswallen worden gebruikt voor de overslag van goederen en materialen. Een deel van de loswallen wordt daarnaast recreatief gebruikt. We voorzien dat komende jaren groot onderhoud van een aantal loswallen noodzakelijk is. In 2020 maken we een loswallenplan. Het college legt dit plan begin 2021 voor aan de Algemene Vergadering. In dit plan wordt per loswal weergegeven wat de opbrengsten zijn, in relatie tot de te maken onderhoudskosten.

Fietspad- en inspectiepad op Zwartemeerdijk

Gemeente Noordoostpolder is bezig met het aanboren van subsidiegelden om het fiets- en inspectiepad op de Zwartemeerdijk volledig te kunnen financieren. Wij denken mee in de kostenraming. De Algemene Vergadering heeft de keus gemaakt om een eindtermijn mee te geven aan de financiële bijdrage vanuit het waterschap: de bijdrage dient voor eind 2021 te zijn uitgegeven, waarna deze vervalt. We wachten verdere gemeentelijke besluitvorming af.

Twee kades voldoende kerend

Het waterschap is een traject gestart om te borgen dat drie kades die wateroverlast voorkomen in stand worden gehouden en beheerd. De benodigde veldinventarisatie van deze kades, met meerdere mensen, bleek in het begin van de coronacrisis niet mogelijk. Daardoor heeft dit vertraging opgelopen. In juni hebben we de inventarisaties voor twee kades alsnog uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de kades bij Tollebeek en Bovenwater voldoende kerend vermogen hebben. Voor de kade ten noorden van het kassengebied in Almere moeten eerst snoeiwerkzaamheden worden uitgevoerd om een goed beeld te krijgen van de situatie. Dit leidt tot een kleine vertraging waardoor het voorstel voor het al dan niet aanwijzen van kades als overige waterkering naar verwachting in 2021 aan het bestuur wordt voorgelegd.

Opgave aan Kunstwerken Noordoostpolder een feit

We hebben een onderzoek uitgevoerd naar drie kunstwerken in de voormalige primaire waterkering Kadoelerkeersluis – Blokzijl. De kunstwerken zijn: Voorstersluis, gemaal Smeenge en een water inlaatwerk aan de Repelweg. De kunstwerken zijn getoetst met de normen en rekenregels die horen bij de nieuwe, regionale status van de kering. Hieruit blijkt dat twee kunstwerken niet voldoen (gemaal Smeenge en inlaatwerk Repelweg) en één kunstwerk wel voldoet (Voorstersluis). Bij de twee afgekeurde kunstwerken ontstaat een erosiekanaal als gevolg van een kwelstroom langs het kunstwerk. Daarmee spoelt zand uit de kering en verzwakt de kering. Het op orde brengen van de twee kunstwerken kan nog met 90% subsidie van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Hierover hebben we afspraken gemaakt met het HWBP. De uitvoering van de werkzaamheden staan gepland in 2025.

Maatregelen Keringen - Projecten	2019	2020
In 2020 wordt een besluit genomen over het al dan niet aanwijzen van kades als overige kering.		

WIJZIGINGSVOORSTEL:

Keringen - Projecten	
Oude maatregel	Nieuwe maatregel/argumentatie
In 2020 wordt een besluit genomen over het al dan niet aanwijzen van kades als overige kering.	In 2021 wordt een besluit genomen over het al dan niet aanwijzen van kades als overige kering.
Nieuwe maatregel:	Het waterschap rondt in 2022 de verkenningsfase van de IJsselmeerdijk af.

Beheer en onderhoud

Nieuwe maatregel

Nieuwe maatregel:

Het waterschap stelt in 2021 een loswallenplan vast.

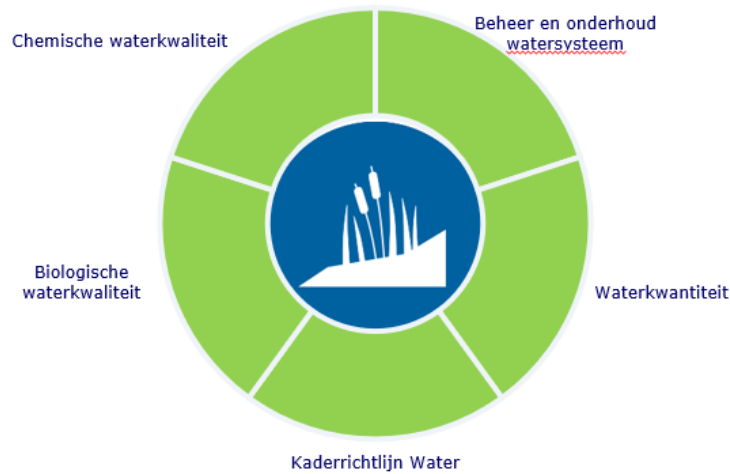
WATERVEILIGHEIDSAGENDA

2.2 VOORTGANG SPECIALE INVESTERINGEN WATERVEILIGHEID

Speciale investering		Programma		Financieel		Planning	
IJsselmeerdijk		Waterveiligheid		€ 18,5 miljoen eigen aandeel (grotendeels te realiseren na de planperiode van de MJB)		Afronding verkenningfase september 2022 Totale afronding 2027	
Startfase verkenning	X Verkenningfase		Planuitwerkingsfase	Realisatiefase		Afgerond	
<p>De dijk vanaf de Ketelbrug tot aan de Knardijk, het dijktraject 8-3, beschermt de laaggelegen Flevopolder tegen het IJsselmeer. De kering is de meest aangevallen waterkering van het waterschap. De dijk voldoet niet aan de nieuwe veiligheidsnorm. Dit blijkt uit de beoordeling van het dijktraject (afgerond in 2018) die is voorzien van een positief oordeel door onze toezichthouder (Inspectie Leefomgeving en Transport). De benodigde versterking van het dijktraject 8-3 is opgenomen op de programmering van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).</p> <p>De IJsselmeerdijk van ca. 17,6 km is een grasdijk met steenbekleding en ligt overwegend in landelijk gebied. Kenmerkende elementen zijn de windmolens langs de waterkering, de Maximacentrale, Flevokust, jachthavens en enkele buitendijkse gebieden.</p> <p>Begin 2020 is de detaillering van de veiligheidsanalyse afgerond en is het Plan van Aanpak voor de verkenningfase opgesteld. Dit plan van aanpak vormt de onderbouwing van de subsidieaanvraag bij het HWBP. Op 30 juni heeft de Algemene Vergadering ingestemd met de kaders voor HWBP-projecten. De IJsselmeerdijk is het eerste HWBP-project. Het HWBP heeft in september de beschikking verleend voor de verkenningfase. De definitieve omvang van de verkenningfase is € 6.849.966. Op 30 juni heeft de AV ook het krediet beschikbaar gesteld voor de verkenningfase voor € 7.0 miljoen. Dit krediet is inmiddels door het college neerwaarts bijgesteld naar de definitieve omvang van de verkenningfase.</p> <p>We benutten kansen voor duurzaamheid en natuur. We onderzoeken de mogelijkheden voor circulariteit van grondstoffen, emissiebeperking en biodiversiteit. Voorbeelden hiervan zijn: kruidenrijke grasmengsels, vooroevers, inzet van geëlektrificeerd materieel, zonne-energie of circulariteit door hergebruik van het aanwezige steenbekleding en keileem in de dijk. Dit najaar starten we het participatieproces. Dit zal coronaproof plaatsvinden, met een mix van online en kleinere doelgroepgerichte bijeenkomsten. Er is inmiddels ook een bestuurlijke begeleidingsgroep samengesteld. Hierin nemen bestuurders deel die een belang hebben bij het project. Het meenemen van hun doelen kan mogelijk meerwaarde creëren voor het project als geheel. Daarnaast is hun betrokkenheid en netwerk positief voor het draagvlak van het project. Ook de conditionerende en technische onderzoeken worden gestart en het ontwerpproces wordt voorbereid. De verkenningfase wordt afgerond in de tweede helft van 2022.</p> <p>Het project wordt voor 90% vergoed door het HWBP. De eigen bijdrage van het waterschap bedraagt 10%, en bedragen voor de verkenning-, planuitwerkings- en realisatiefase ca. € 18,5 miljoen. Ook is het waterschap verantwoordelijk voor positieve en negatieve afwijkingen ten opzichte van de raming. De IJsselmeerdijk is opgenomen in de investeringsplanning van het waterschap. De kapitaallasten van de realisatiefase starten na de huidige begrotingsperiode, in 2028. Het genoemde bedrag van de eigen bijdrage van het waterschap is gebaseerd op de kostenraming zoals deze is opgesteld en gecontroleerd door het HWBP ten behoeve van de subsidieaanvraag. De kostenraming wordt iedere projectfase geactualiseerd.</p>							

3. Programma Voldoende en gezond water

Het jaar 2020 begon nat, zo nat dat de akkers te nat waren om te bewerken. Daarna werd het droog, zo droog dat door de Landelijke Coördinatiecommissie Droogte werd opgeschaald naar niveau 1, een dreigend watertekort. In ons beheergebied heeft dit niet tot grote problemen geleid. Wel merken we dat waterkwaliteit een steeds groter issue wordt. Komende periode gaan we dit verder onderzoeken. Daarnaast hebben we te maken met grote nieuwe watervragers, zoals datacenters die ons voor nieuwe vragen stellen. Verder hadden we te maken met Corona. Ondertussen gingen de meeste activiteiten voor het programma Voldoende en Gezond water gewoon door. Zo ook het KRW proces en het Actieplan Bodem en Water. De water- en nutriëntenbalansen voor de KRW zijn gereed. Daarnaast is veel energie gestoken in het bestuurlijke proces om besluitvorming voor het 3e ontwerp-KRW-Stroomgebiedbeheerplan aan het eind van het jaar mogelijk te maken. De evaluatie van het Actieplan Bodem en Water is afgerond en is beeldvormend besproken in de Algemene Vergadering. Na de zomer wordt besloten over het vervolg.

Andere belangrijke mijlpalen die tot nu toe zijn behaald zijn:

- Grondwatermeetnet ten behoeve van het project Nieuwe Natuur Schokland gereed en website in de lucht.
- Overeenstemming met agrariërs in het bodemdalingsgebied ten zuidwesten van Emmeloord over de te treffen maatregelen.

Ten gevolge van Corona is een aantal activiteiten vertraagd. Het gaat hierbij vooral om activiteiten waarvoor fysieke bijeenkomsten belangrijk zijn. Dit betekent dat de bewustwordingscampagne medicijnresten NOP en overleggen met artsen en apothekers in het voorjaar voorlopig zijn uitgesteld. Ook zijn kennis- en informatiebijeenkomsten in het kader van het Actieplan Bodem en Water uitgesteld. De individuele adviesbezoeken bij agrariërs en glastuinders zijn begin juli weer opgepakt. Dit heeft geen consequenties voor de begroting.

3.1 ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELLEN

Robuust watersysteem in voorjaar met extremen

Het watersysteem kan de natte omstandigheden van het begin van het jaar en de droge omstandigheden in het voorjaar goed aan. Tijdens de droge periode is het water in de hoofdvaarten 10 centimeter opgezet en werd water uit het Markermeer via onze vaarten doorgespoeld naar het Veluwemeer.

Het project "Versnelling duurzame oevers" loopt af in 2021. Dit betekent dat het oeveronderhoud vanaf 2022 weer onderdeel wordt van het reguliere onderhoudsprogramma. Momenteel wordt gewerkt aan een herziening van het beleid rondom oeverconstructies. Een aantal opties (waaronder duurzame oevers en traditionele oevers) worden uitgewerkt. Eind 2020 worden verschillende opties aan het college aangeboden.

Baggerwerken weer opgepakt

Waar vorig jaar alle baggerwerken in stedelijk gebied vanwege de PFAS problematiek waren uitgesteld, kan er in 2020 weer gebaggerd worden. Dit najaar wordt er gebaggerd in enkele stedelijke watergangen in Lelystad en in de Bisontocht (Swifterbant). Omdat het toepassen van baggerspecie in de Vaartplas nog niet was toegestaan, wordt de bagger gebruikt in de Landschapswal van het Schoterveld. Dit zorgt voor een kostenstijging die binnen het meerjarenonderhoudsplan is opgevangen. Voor nieuwe projecten kan de Vaartplas wel weer worden gebruikt.

Muskusrat terug naar de landsgrenzen!

In 2019 besloot de Unie van Waterschappen dat muskusratten tot aan de landsgrens moeten worden teruggedrongen. De vangsten stijgen momenteel harder dan voorzien. Ondanks deze ontwikkeling blijven we ervan overtuigd dat het doel (terugdringen van muskusratten tot de landsgrenzen) bereikt gaat worden. Indien nodig met inzet van extra capaciteit.

Beleidsregel kavelsloten vastgesteld

Eind 2019 werden enkele aanpassingen in de beleidsregel rondom herprofilen van kavelsloten vastgesteld door het college. De gewijzigde beleidsregel is gericht op doel en effectiviteit. Kavelsloten moeten minimaal voldoen aan het geldende leggerprofiel. Het waterschap spreekt de onderhoudsplichtige aan zodra de kavelsloot voor overlast bij andere aangelanden zorgt. De aangeland is zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van de profilering en dient deze ook op zijn kosten uit te voeren. Met vaststelling van de nieuwe beleidsregel is een grote stap gezet in het op orde houden van kavelsloten en is de maatregel gereed.

Operationeel grondwaterbeleid uitgesteld vanwege Omgevingswet

Volgens plan zou het operationeel grondwaterbeleid dit jaar worden vastgesteld. De voorbereidingen hiervoor zijn gereed. De wijzigingen worden verwerkt in de omgevingsverordening. Door uitstel van de Omgevingswet is ook de waterschapsverordening uitgesteld. Dit betekent dat besluitvorming over het beleid grondwateronttrekkingen een jaar is vertraagd.

Marges in peilbesluiten

Flexibiliteit in het peilbeheer is een continu punt van aandacht in het reguliere werk. Voor de Noordoostpolder wordt dit jaar gekeken naar de optimalisatie van het maalregime. Het gaat daarbij om de optimale balans tussen peilbeheer (en de marges die daarbij worden gehanteerd), natuurdoelstellingen en energie en energiekosten. Dit sluit aan bij een van de bestuurlijke keuzes uit de voorjaarsnota: 'onderzoeken effect verruimen peilbesluit op de besparing op energiekosten'. De maatregel uit het WBP is aangescherpt zodat deze past op het onderzoek. Andere ontwikkelingen in relatie tot flexibiliteit in het peilbeheer vallen onder het reguliere werk.

In het kader van de reguliere werkzaamheden wordt in peilbesluiten, na afstemming met betrokkenen, een streefpeil met marges vastgelegd. Enerzijds zijn marges nodig voor buffering in geval van extreme weersomstandigheden en om rekening te kunnen houden met de beschikbaarheid van energie. Anderzijds mogen de marges ook niet te groot zijn. Het is immers ongewenst dat waterpeilen zo laag worden dat watergangen niet meer bevaarbaar zijn of woonboten droogvallen en dat waterpeilen zo hoog worden dat wateroverlast optreedt of bruggen niet meer doorvaarbaar zijn. In ieder peilbesluit wordt gezocht naar de optimale balans. Binnen de marges van het peilbesluit fluctueert de waterstand continu. De waterstand is afhankelijk van de actuele weersomstandigheden, de weersvoorspelling en de energieprijzen. In geval van aanhoudende droogte kunnen waterpeilen, binnen de marges van het peilbesluit, voor langere tijd worden verhoogd. Dit is echter niet altijd overal wenselijk.

Actuele vraag is hoe de wens voor maximale flexibiliteit in waterpeil met het oog op malen wanneer de energieprijzen laag is, zich verhoudt tot de waterhuishoudkundige wens om te sturen op een gelijkmatig peilbeheer en de geldende Natura 2000 eisen. In de tweede helft van 2020 wordt dit onderzoek voor de Noordoostpolder opgestart.

Maaisel wordt zo snel mogelijk afgevoerd uit het natte profiel

Het beheer van het natte profiel is aangepast. Er is geen sprake meer van 'velden' maaisel die blijven drijven. In de praktijk wordt het maaisel zo snel mogelijk verwijderd. Nog sneller afvoeren zou meer vaarbewegingen vragen en dat is niet wenselijk vanwege de opwoeling van slib die dit geeft.

Daarnaast werken we op dit moment aan het verlagen van de maaifrequentie van de natte bak. Ook dit draagt bij aan minder drijvend maaisel. De bijbehorende maatregel is hiermee afgerond.

Stappen richting omgevingsgericht beheer

Begin 2019 heeft het bestuur van Waterschap Zuiderzeeland de Agenda Stedelijk Water vastgesteld. In die agenda zijn impulsmaatregelen voor het stedelijk water benoemd. De impulsmaatregelen richten zich op omgevingsgericht beheer en onderhoud en op klimaatadaptatie. In 2019 en begin 2020 is met alle gemeenten gesproken over een goede afstemming van het stedelijk waterbeheer. Daarbij is vooral aandacht geschonken aan exotenbestrijding, verbetering van de ecologie en verwachtingen van inwoners. Resultaat van de gesprekken is dat de afstemming, zowel intern als met gemeenten is verbeterd en dat bestekken op onderdelen worden aangepast. De verbeteringen zitten vooral in ecologie en wensen vanuit de omgeving. Door een personeelwisseling lopen de werkzaamheden nu wat vertraging op, waardoor de evaluatie begin 2022 zal plaatsvinden.

Maatregelen Beheer en onderhoud watersysteem (voorheen zorgplicht)	2019	2020
In 2020 stelt het waterschap herijkt operationeel grondwaterbeleid vast.		
In 2020 verkent het waterschap de mogelijkheden van flexibeler peilbeheer.		

Over tot actie

Ten zuiden van het voormalige eiland Schokland wordt door de gemeente Noordoostpolder en Flevolandschap nieuwe natuur gerealiseerd. De bedoeling is de aanwezige archeologische waarden in dit deel van het werelderfgoed duurzaam te beschermen. Hiervoor wordt de grondwaterstand verhoogd. Waterschap Zuiderzeeland monitort de grondwaterstanden in de omgeving, adviseert bij het ontwerp van het watersysteem en is verantwoordelijk voor het peilbesluit. Na een jaar voorbereiding en overleg zijn begin dit jaar peilbuizen geplaatst. Met het lokale grondwatermeetnet en de lancering van de website, waarop agrariërs en geïnteresseerden de metingen live kunnen volgen, zijn de eerste activiteiten zichtbaar.

In 2018 is besloten maatregelen te treffen in het bodemdalingsgebied ten zuidwesten van Emmeloord. Met de betrokken agrariërs zijn nu concrete afspraken gemaakt over de locatie van de voortstuwers en de invulling van de mitigerende maatregelen. Dit betekent dat we verder kunnen met de planuitwerking. Een uitgebreidere toelichting vindt u onder aan deze paragraaf bij de 'speciale projecten'.

Verder wordt gewerkt aan het ontwerp van een nieuw grondwatermeetnet. Het is de wens om een beter gebiedsdekkend beeld te hebben. Dit onder andere met het oog op droogte, bodemdaling en grondwaterkwaliteit. In 2020 wordt, met enige vertraging, hiervoor het ontwerp uitgewerkt. De oorzaak voor de vertraging is zowel organisatorisch als inhoudelijk. Het ontwerp blijkt inhoudelijk complex te zijn. Er is inmiddels veel voorwerk gedaan. Voor het finale ontwerp is nu een opdracht op de markt gezet. De resultaten worden eind dit jaar verwacht. Begin 2021 wordt de Algemene Vergadering een voorstel ter besluitvorming voorgelegd. Er is hiervoor een nieuwe maatregel geformuleerd: 'Het waterschap beslist in 2021 over aanpassing van het grondwatermeetnet.'

Het beleid voor waterbeschikbaarheid is wederom vertraagd. Dit is veroorzaakt door personele wisselingen. Het onderwerp is nu weer opgepakt. Intentie is om het beleid waterbeschikbaarheid in 2022 af te ronden.

Maatregelen Waterkwantiteit (voorheen wateroverlast)	2019	2020
Het waterschap ontwikkelt in 2020 het beleid voor waterbeschikbaarheid over vraag en aanbod van zoetwater.		

Ontwerp-KRW-doelen en maatregelen voor het 3e Stroomgebiedbeheerplan zijn opgesteld

In de periode 2017-2020 heeft het waterschap verschillende watersysteemanalyses uitgevoerd om inzicht te krijgen in de bronnen en handelingsperspectieven voor chemische stoffen die niet voldoen

aan de KRW-doelen. Voor nutriënten is door Wageningen Environmental Research in de afgelopen jaren een water- en nutriëntenbalans opgesteld. Deze is in 2020 opgeleverd en gebruikt om de nutriëntendoelen te actualiseren. Voor de biologie is onderzoek uitgevoerd naar verbeteringsmogelijkheden voor de vistoestand. In het kader van het gebiedsproces zijn in overleg met de terreinbeherende instanties Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Stichting Flevolandschap de doelen voor de KRW-waterlichamen geactualiseerd en noodzakelijke maatregelen geformuleerd.

Op basis van de uitkomsten zijn in overleg met de provincie voorstellen voor de ontwerp-KRW-doelen en maatregelen voor het 3e Stroomgebiedbeheerplan opgesteld. Op 16 juni 2020 zijn deze beeldvormend met de AV besproken. De nadruk lag hierbij op de maatregelen van het waterschap. Eind september neemt de AV een besluit over de ontwerp-maatregelen van het waterschap. De provincie stelt begin oktober de ontwerp-doelen en maatregelpakketten voor heel Flevoland vast. Deze vormen de input voor het ontwerp-Stroomgebiedbeheerplan Rijndelta, dat eind 2020/begin 2021 ter inzage zal worden gelegd.

Het project Weerwater/Noorderplassen loopt door Corona vertraging op. Er zal eind dit jaar een begrotingswijziging aan de Algemene Vergadering worden aangeboden om een deel van het budget naar 2021 door te schuiven.

Aanleg duurzame oevers ligt op koers

De versnelling aanleg duurzame oevers 2017-2021 ligt op koers ondanks de ontstane PAS/ PFAS problematiek. In 2020 gaan we ruim 18 kilometer duurzame oevers aanleggen. Van de totale opgave van 102,5 kilometer wordt dit jaar ca. 78 kilometer aangelegd. In 2021 zal de resterende 24,5 kilometer worden aangelegd. Voor de jaren na de versnelling wordt momenteel nagegaan hoe het waterschap wil omgaan met de realisatie van duurzame oevers.

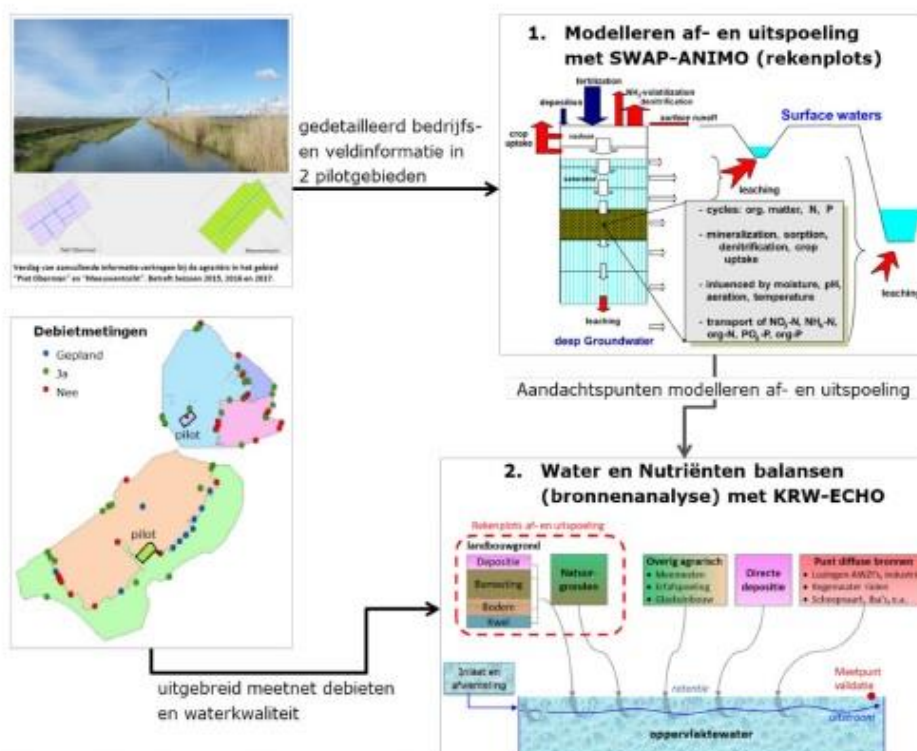
Beheerkader exoten vertraagd

In de meerjarenbegroting was voorzien om een beheerkader op te stellen voor het tegengaan van de vestiging en verspreiding van exoten en dit af te stemmen met de provincie, die de verantwoordelijkheid heeft voor de bestrijding van exoten. Door de corona is het opstellen van het beheerkader voor de aanpak van exoten vertraagd. Het opstellen hiervan staat nu gepland voor 2021.

Maatregelen Biologische waterkwaliteit (voorheen Exoten)	2019	2020
Uiterlijk in 2020 stelt het waterschap een beheerkader op voor het tegengaan van vestiging en verspreiding van exoten	●	●

Water- en nutriëntenbalans: vervolgonderzoek effecten waterbodembodem

Begin 2020 heeft Wageningen Environmental Research de water en nutriëntenbalansen opgeleverd. Het waterschap heeft deze gebruikt als basis voor de actualisatie van de KRW-normen voor nutriënten. Dit najaar wil het waterschap samen met een aantal kennisinstituten een onderzoek opstarten naar de invloed van fysisch-chemische processen in de waterbodembodem op het vrijkomen van nutriënten in het oppervlaktewater. Deze uitkomsten zouden een aanvulling kunnen zijn op de uitkomsten van de water- en nutriëntenbalansen.

Figuur 2.1 Schematische weergave onderzoeksmethode. De af- en uitspoeling wordt berekend met rekenplots van het landelijk modelinstrumentarium STONE, de emissies van overige bronnen worden ontleend aan EmissieRegistratie er/of op basis van regionaal beschikbare informatie. Benedenstreamse meetpunten worden benut om de berekende netto belasting (belasting minus retentie) te valideren.

Door coronamaatregelen is een aantal fysieke bijeenkomsten uitgesteld

Door de coronamaatregelen zijn de regionale fysieke bijeenkomsten, zoals de bewustwordingscampagne medicijnresten NOP en overleggen met artsen en apothekers, voorlopig uitgesteld in het voorjaar. Daarentegen zijn we goed aangehaakt bij landelijke initiatieven om samen met de zorgsector en kennisinstututen kansrijke maatregelen te verkennen.

Vanwege de coronamaatregelen zijn ook de fysieke kennis- en demonstratiebijeenkomsten voorlopig uitgesteld. Individuele adviesbezoeken bij agrariërs en glastuinders waren een aantal maanden niet mogelijk, maar zijn begin juni weer opgepakt.

Evaluatie ABW besproken in Algemene Vergadering

De evaluatie van het Actieplan Bodem en Water is afgerond en is beeldvormend besproken in de Algemene Vergadering. Na de zomer zal via een opiniërende en besluitvormende bespreking worden bepaald hoe de komende jaren het Actieplan Bodem en Water zal worden voortgezet.

WIJZIGINGSVOORSTEL:

Beheer en onderhoud watersysteem (voorheen zorgplicht)	
Oude maatregel	Nieuwe maatregel/argumentatie
In 2020 stelt het waterschap herijkt operationeel grondwaterbeleid vast.	In 2021 stelt het waterschap het beleid grondwateronttrekkingen vast.
In 2020 verkent het waterschap de mogelijkheden van flexibeler peilbeheer.	In 2020-2021 onderzoekt het waterschap de mogelijkheden voor optimalisatie van het maalregime in de Noordoostpolder.

Waterkwantiteit (voorheen wateroverlast)	
Oude maatregel	Nieuwe maatregel/argumentatie
Het waterschap ontwikkelt in 2020 het beleid voor waterbeschikbaarheid over vraag en aanbod van zoetwater.	Het waterschap rondt in 2022 het beleid voor waterbeschikbaarheid over vraag en aanbod van zoetwater af.
Nieuwe maatregel:	Het waterschap beslist in 2021 over aanpassing van het grondwatermeetnet.

Biologische waterkwaliteit (voorheen Exoten)	
Oude maatregel	Nieuwe maatregel/argumentatie
Uiterlijk in 2020 stelt het waterschap een beheerkader op voor het tegengaan van vestiging en verspreiding van exoten	Uiterlijk in 2021 stelt het waterschap een beheerkader op voor het tegengaan van vestiging en verspreiding van exoten

3.2 VOORTGANG SPECIALE INVESTERINGEN VOLDOENDE EN GEZOND WATER

Speciale investering	Programma	Financieel		Planning
Renovatie en verduurzaming gemaal Vissering	Voldoende Water	Krediet in € 10.619.000 (bruto)		2019 - 2021
Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	X Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
<p>Op 9 juni 2020 bent u middels een AV-informatiebrief geïnformeerd over het verschil van inzicht met opdrachtnemer SPIE over de interpretatie van het contract en het vervolgens opstarten van een juridische procedure. Deze stap zetten wij om de gestelde projectdoelstellingen voor het renoveren en verduurzamen van het gemaal te behalen. Het starten van een juridische procedure brengt altijd risico's met zich mee. De exacte consequenties van de procedure zijn nu niet bekend.</p> <p>In afwachting van een uitspraak wordt nog niet officieel gestart met de uitvoeringsfase op locatie. In de tussentijd wordt verder gewerkt aan het definitieve ontwerp en doen we onderzoek naar eventuele uitwerkingen van de stelposten. Deze stelposten hebben betrekking op thermische energie, een energieneutraal gemaal (excl. pompinstallatie) en het realiseren van maatschappelijke meerwaarde. Deze kunnen glans geven aan de verduurzaming van het gemaal. Het hierboven genoemde krediet is het krediet inclusief de eventuele uitgaven voor het realiseren van de stelposten.</p>				

Speciale investering	Programma	Financieel		Planning
Maatregelen bodemdalingsgebied Zuidwest Emmeloord	Voldoende en gezond water	1.440.000		2018-2022
Onderzoeksfase	X Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
<p>Ten zuidwesten van Emmeloord is sprake van beperkte drooglegging ten gevolge van bodemdaling. In 2018 is besloten hier maatregelen te treffen. Door deze maatregelen wordt tijd gewonnen om te komen tot structurele maatregelen. De maatregelen bestaan uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Verbreden Vliegtuig-d-tocht ▪ Voortstuwars in de Johannes Posttocht en de Hannie Schafttocht en een pompinstallatie in de Zuider-d-tocht en het treffen van mitigerende maatregelen. <p>In de AV informatiebrief van 17 april bent u geïnformeerd over de laatste stand van zaken. De verbreding van de Vliegtuig-d-tocht is uitgesteld. Vanwege het risico op opbarsting en gewijzigde omstandigheden wordt de huidige situatie eerst gemonitord. De monitoring loopt. Op basis van de uitkomsten besluiten we in 2021 of maatregelen nog nodig zijn. In de investeringsplanning wordt uitgegaan van besteding van het budget in 2021 en 2022.</p> <p>Over de locatie van de voortstuwars en de invulling van de mitigerende maatregelen is overeenstemming met de betrokken agrariërs. Dit betekent dat gestart kan worden met de verdere planuitwerking. Op basis van de afstemming met de omgeving in het voortraject gaan we er vanuit dat er geen bezwaren komen op het projectplan. Dit is echter nooit geheel uit te sluiten. Uitvoering vindt plaats in 2021-2022.</p>				

4. Programma Schoon, gezuiverd water

Slib is ook in de eerste helft van 2020 het centrale thema gebleken. Slibeindverwerking, slibvergisting en slibreductie zijn de bijbehorende termen.

Slibeindverwerking

De slibeindverwerking vraagt net zoals in 2019 veel aandacht. Halverwege 2019 zijn er problemen ontstaan bij AEB. Als gevolg daarvan zijn eind 2019 / begin 2020 alternatieve strategieën onderzocht voor de slibeindverwerking. Na een intensief extern proces met AGV en een intensief bestuurlijk proces is in juli 2020 besloten om aandeelhouder van HVC te worden en deel te nemen aan de GR slib. Hiermee is de slibeindverwerking voor de lange termijn geborgd.

Maximaal benutten (biogas) Ephyra

In april 2020 heeft de AV besloten om extra biogas te benutten op AWZI Tollebeek om elektriciteit op te wekken in een WarmtekrachtKoppeling. De slibvergistingstechniek Ephyra op de AWZI in Tollebeek presteert beter dan verwacht. Daarmee kan meer slibreductie bereikt worden en meer biogas geproduceerd worden. Op basis van een marktverkenning en een omgevingsanalyse is het besluit genomen om doelmatig en prudent te investeren in een extra WKK.

Inzetten op slibreductie

Slibreductie wordt op een drietal manieren nagestreefd. Enerzijds door het huidige proces verder te optimaliseren. Anderzijds door integraal naar de zuiveringen te kijken en de bestaande vergistingscapaciteit slim in te zetten en tenslotte door onderzoek uit voeren naar nieuwe technologie.

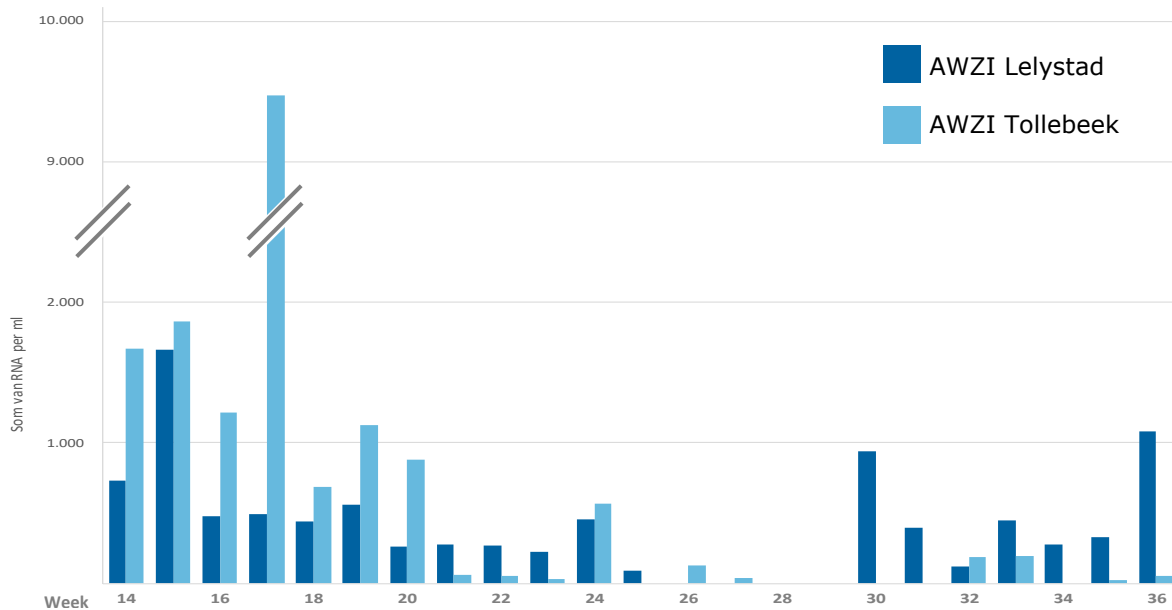
De reguliere bedrijfsvoering is op orde. In verband met de corona crisis zijn de noodzakelijke maatregelen genomen om een goede zuivering van het afvalwater te kunnen blijven garanderen. Er is ingezet op de voorbereiding van het opstellen van de zuiveringsstrategie en daarbij de besluitvorming op een aantal thema's: evaluatie discrepantie, (AWZI) Almere Fit for the Future en aanpak microverontreinigingen.

4.1 ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELEN

COVID-19: De afvalwaterzuivering als indicator voor de volksgezondheid

Het RIVM heeft de afgelopen maanden op 29 rioolwaterzuiveringsinstallaties onderzoek gedaan naar het COVID-19 virus in rioolwater. Daaruit blijkt dat het virus (inactieve resten) al zichtbaar is in uitwerpselen vóórdat mensen symptomen van het virus ervaren. Daarmee kunnen de rwzi-metingen een belangrijke indicator zijn voor eventuele oplevingen van het virus. In ons beheergebied zijn AWZI Tollebeek en Lelystad bemonsterd. Vanaf de zomer is dit opgeschaald voor alle AWZI's in Nederland. Met deze nieuwe ontwikkeling is zichtbaar geworden dat de zuiveringen een belangrijke indicator zijn voor de volksgezondheid en dat op deze manier regionale verschillen zichtbaar

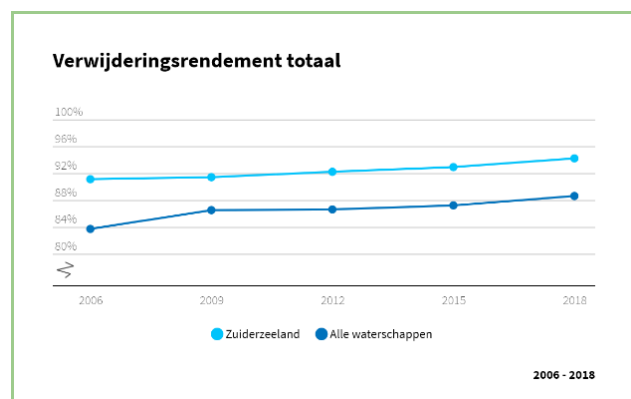
gemaakt worden. De verwachting is dat deze benadering breder gaat in de toekomst dan alleen COVID-19.

AANWEZIGHEID COVID-19 AWZI'S LELYSTAD EN TOLLEBEEK PER WEEK

Bedrijfsvergelijking Zuiveringsbeheer 2019

Met de BVZ (Bedrijfsvergelijking Zuiveringsbeheer) willen de waterschappen van elkaar leren op het gebied van zuiveringsbeheer en hiermee de eigen prestaties verbeteren. In juni 2020 is de Algemene Vergadering hierover geïnformeerd in een informatiebrief. Over het jaar 2018 is een vergelijking uitgevoerd. Zuiderzeeland scoort goed op de lage zuiveringskosten, hoge zuiveringsprestaties en het lage energieverbruik van de zuiveringen. Verbeterpunten ten opzichte van andere waterschappen zijn de slibontwatering en de discrepantie.

Slim en innovatief slib verminderen

Slibreductie is een belangrijke doelstelling in het Bestuursprogramma 2019-2023. Om te komen tot een lagere slibproductie is een aantal maatregelen genomen.

- Door het verhogen van de hoeveelheid actief slib in de beluchtingstank zal (meer) mineralisatie optreden en daardoor de slibproductie minder worden.
- Met scherpere sturing en optimalisatie van de inzet van chemicaliën wordt een hoger droge stofgehalte gerealiseerd in het ontwaterde slib. Hierdoor hoeft minder slib getransporteerd en verwerkt te worden.
- Het maximaal benutten van de gistingcapaciteit (Ephyra Tollebeek en Dronten) o.a. door vergisten slib van Zeewolde.
- Onderzocht wordt of door nieuwe technologieën de ontwatering en de activiteit van het gistingsproces kan worden verbeterd.
- De pilotstudie TORWASH is in 2019 afgerond. Eind 2020 komt een voorstel om een grootschaligere TORWASH proef uit te gaan voeren met een aantal andere waterschappen.
- Verkennen mogelijkheden slibvergisting AWZI Almere.

Discrepantie: gerichte aanpak en evaluatie van het proces & de resultaten in 2020

In 2020 heeft nader veldwerk plaatsgevonden binnen het rioleringsgebied Stortemelk op Urk, waarbij ook enkele innovatieve meettechnieken zijn ingezet. Vanuit dit veldwerk en in combinatie

met eerder uitgevoerde gevelcontroles zijn enkele bedrijfslozingen in beeld waarmee contact is opgenomen. Op basis hiervan zijn 2020 extra afvalmetingen uitgevoerd om te bepalen of bedrijven in de juiste tabelklasse¹ zijn ingedeeld. Ondanks de Coronamaatregelen heeft dit aanvullende onderzoek doorgang kunnen vinden. Het reeds uitgevoerde onderzoek wijst erop dat enkele bedrijven in een hogere tabelklasse worden gezet vanaf 2020. De onderzoeksresultaten bij deze bedrijven tot nu wijzen op een concrete bijdrage in de vermindering van enkele duizenden v.e.'s. Ook zijn er scans uitgevoerd per zuivering om te bezien in hoeverre de monitoring op een adequate manier wordt uitgevoerd. Dit geeft nadere duiding van de werkelijke discrepantie. Ondanks de uitgevoerde maatregelen blijkt het lastig om de discrepantie aanzienlijk te verminderen.

In 2020 zijn we gestart met het uitvoeren van een evaluatie over de aanpak discrepantie. In de evaluatie komen zowel de inhoudelijke als de procesmatige aspecten van discrepantie in beeld. Op basis van de evaluatie wordt een voorstel voorgelegd over de vervolgaanpak.

Beheer en onderhoud zuiveringen en transportsysteem op orde

De kosten voor 2020 liggen in lijn met de begroting. Analyse van de gemaakte kosten laat zien dat de begroting voor het jaar 2020 goed is afgestemd met de realisatie. De effecten van de COVID-19 zijn goed opgevangen en hebben een beperkt effect gehad.

De mogelijkheden van grondstoffen uit afvalwater verkennen

Op de AWZI Zeewolde wordt onderzocht of terugwinning van Cellulose mogelijk is in combinatie met de vergroting van de zuiveringscapaciteit. Op dit moment loopt er een pilotonderzoek op de RWZI Beemster naar het inzetten van cellulosevezel uit afvalwater in de papierindustrie om daarmee circulair te zijn. Dit is ook de route die in beeld is voor cellulose van Zeewolde. Doel is om te komen tot een samenwerkingsovereenkomst voor afzet van cellulose naar de papierindustrie. De haalbaarheid wordt in 2020 verkend.

Uit testen is gebleken dat in de Ephyra vergisting op AWZI Tollebeek struviet kan worden gevormd dat kan worden ingezet als meststof, grondstof voor de kunstmestindustrie of om het ontwateren van slib te verbeteren. Dat laatste kan zorgen voor lagere kosten voor de slibeindverwerking. De werking zal via een praktijktest aangetoond moeten worden. Voor beide opties zijn aanpassingen nodig aan de installaties om struviet uit de slibstroom te halen. In 2021 wordt meer duidelijk over de haalbaarheid.

Bedrijfsafvalwater

Met enkele bedrijven worden gesprekken gevoerd over het verwerken van bedrijfsafvalwater. Daarnaast zijn er verkennende gesprekken gevoerd met de visverwerking op Urk over toepassing van het beleidskader bedrijfsafvalwater. Om daadwerkelijk tot afspraken te kunnen komen zijn nog diverse werkstappen benodigd. Waarschijnlijk kunnen we in 2020 een goed overzicht krijgen van de (on)mogelijkheden en is het streven om in 2021 (indien gewenst) tot een overeenkomst te kunnen komen.

Samenwerking binnen Flevoland

De afgelopen jaren is onderzoek gedaan naar samenwerking tussen waterschap en de gemeenten op gebied van beheer & onderhoud van de rioolgemalen en persleidingen. Begin 2020 is geconstateerd dat intensievere samenwerking op dit moment niet haalbaar is. We richten ons nu op het maken van individuele (maatwerk)afspraken met gemeenten. Dit betekent dat de gemeenten nog steeds een rekening betalen voor het transport van afvalwater. Met de gemeente Urk zijn de eerste gesprekken gevoerd. Voor eind 2021 zijn nog niet met alle gemeenten waterplannen opgesteld. Per gemeente wordt bekeken waar de meerwaarde ligt en wordt dit ingevuld.

Binnen het SAF samenwerkingsverband zijn meerdere activiteiten opgestart c.q. uitgevoerd. Een specifiek onderdeel van de SAF is het Waterlab Flevoland. In het kader van het Waterlab zijn meerdere locaties en lokale zuiveringstechnieken aan elkaar verbonden en vindt daar nu een nadere monitoring plaats over het functioneren. Om nog wel een verbreding en verdieping te kunnen realiseren is een subsidieaanvraag opgezet. Besluitvorming over toekenning zal in het derde kwartaal van 2020 plaatsvinden, hierover wordt nog een informatiebrief opgesteld.

¹ De aanslag oplegging van bedrijven met middelgrote lozingen vindt plaats op basis van een klasse-indeling van afvalwater coëfficiënten die vastliggen in de belastingverordening (bijlage II). Een hogere klasse / afvalwater coëfficiënt, leidt tot een hogere belastingaanslag.

Maatregelen Robuust afvalwatersysteem	2019	2020
Het waterschap stelt in de periode tot en met 2021 samen met gemeenten integrale plannen op over (afval)water in stedelijk gebied.		
Maatregelen Doelmatig beheer	2019	2020
Het waterschap treft in de planperiode effectieve maatregelen om de discrepantie tussen inkomsten en kosten van zuivering terug te brengen tot een acceptabel niveau.		
Het waterschap richt zich, overeenkomstig de Bestuursovereenkomst afvalwaterketen Flevoland periode 2018 - 2024, in de periode tot 2024 op de vermindering van de kosten en kwetsbaarheid en de verhoging van kwaliteit in de afvalwaterketen.		

4.2 VOORTGANG SPECIALE INVESTERINGEN SCHOON, GEZUIVERD WATER

Speciale investering	Programma	Financieel		Planning
Capaciteit en ambities AWZI's	Schoon Water	Nader te bepalen		2019-2024
X				
Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
<p>In 2020 loopt er een tweetal onderzoeken naar uitbreiding / aanpassing van AWZI's. Voor de AWZI Almere geldt dat er naar verwachting binnen een aantal jaren een capaciteitsuitbreiding nodig is. De omvang en het tijdstip hiervan hangt samen met de groei van Almere en het tijdstip waarop de geplande slibreductie gerealiseerd moet zijn. In het onderzoek naar de aanpassing van Almere wordt nadrukkelijk gekeken naar de mogelijkheid / haalbaarheid van het toepassen van technieken waarbij energieopwekking (bijv. Ephyra) en grondstoffenterugwinning worden toegepast. Daarnaast wordt bekeken welke keuzes gemaakt kunnen of moeten worden om verdergaand te zuiveren. Het kan dan gaan om verdergaande maatregelen in het kader van de KRW en/of maatregelen gericht op het verdergaand verwijderen van medicijnresten uit het afvalwater. Bij de lopende onderzoeken wordt niet alleen gekeken naar de situatie op de AWZI Almere, maar wordt ook gekeken naar combinaties van oplossingen in relatie tot andere AWZI's (o.a. de AWZI's Dronten en Zeewolde). De verwachting is dat de besluitvorming over de toekomst van Almere in de AV zal plaatsvinden in de periode tussen eind 2020 en half 2021.</p> <p>Op de AWZI Zeewolde loopt een onderzoek naar de mogelijkheid om cellulose terug te winnen. Op dit moment loopt er een pilotonderzoek op de RWZI Beemster naar het inzetten van cellulosevezel uit afvalwater in de papierindustrie om daarmee circulair te zijn. Dit is ook de route die in beeld is voor cellulose van Zeewolde. Doel is om te komen tot een samenwerkingsovereenkomst voor afzet cellulose naar de papierindustrie. Door het toepassen van cellulose terugwinning wordt op de AWZI Zeewolde tevens een stuk capaciteitsuitbreiding gerealiseerd. De technische en financiële haalbaarheid wordt in 2020 verkend. Besluitvorming is voorzien in de eerste helft van 2021.</p> <p>De AV heeft in april 2020 besloten om op de AWZI Tollebeek extra WKK capaciteit te realiseren om de mogelijkheden van de Ephyra-installatie beter te kunnen benutten en nog meer energie op te wekken door een maximale hoeveelheid aan zuiveringsslib te vergisten. De verwachting is dat de aanpassingen hiervoor in de loop van 2021 gereed zijn.</p>				

Speciale investering	Programma	Financieel		Planning
slibeindverwerking²	Schoon Water	€ 550.000 (voorbereidingskrediet)		2019-2023
Onderzoeksfase	X Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
<p>Nadat door problemen bij AEB de beschikbaarheid van warmte voor het realiseren van een gezamenlijke slibdrooginstallatie met AGV onzekerder werd, heeft een verkenning plaatsgevonden naar alternatieve mogelijkheden voor de slibeindverwerking op de lange termijn. Daarbij heeft o.a. een marktverkenning plaatsgevonden en is de deelname in HVC onderzocht. Om de slibafzet op lange termijn te borgen heeft de AV in juli besloten om (via de GR slib) deelnemer te worden in HVC. Om het slib van Zuiderzeeland en ook dat van waterschap Amstel Gooi en Vecht en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier te verwerken realiseert HVC in de komende jaren een slibdrooginstallatie in Alkmaar. De voorbereidingen voor de feitelijke deelname lopen op dit moment. Bestuurlijk en ambtelijk wordt zo gauw mogelijk aangesloten bij de werkgroepen die nadenken over de slibstrategie van HVC op de lange termijn.</p> <p>Op het moment van schrijven van de bestuursrapportage worden verder de mogelijkheden voor slibafzet voor de middellange termijn (de termijn tussen de einddatum van het huidige contract en de datum waarop de slibdrooginstallatie bij HVC in bedrijf is) bekeken. Zodra hierover meer duidelijkheid is, wordt de AV hierover geïnformeerd.</p> <p>In het AV voorstel van juli is aangegeven, dat de gerealiseerde uitgaven ten laste van het voorbereidingskrediet in een keer zullen worden afgeboekt ten laste van het resultaat. Het gaat naar verwachting om een bedrag van ruim € 0,3 miljoen.</p>				

Speciale investering	Programma	Financieel		Planning
P&ID's op orde	Schoon Water	€ 1.700.000		2020-2023
Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	X Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond
<p>Op 28 april 2020 heeft de AV besloten om akkoord te gaan met het project P&ID's op orde. Er is gestart met de rioolgemalen van zuiveringskring Dronten. Deze rioolgemalen zijn ondertussen aangepast aan de Aquo-standaard. Inventarisatie voor AWZI Dronten en AWZI Tollebeek is in uitvoering.</p>				

² In verband met besluitvorming in de AV van 7 juli, waarin de AV heeft besloten om de slibafzet op de lange termijn door HVC te laten verzorgen en deelnemer te worden in de GR slib is de naam van dit speciale project aangepast.

5. Programma Financiën, organisatie en informatie

De Coronacrisis heeft de nodige impact op de organisatie. Met name door de vele veranderingen en onzekerheden aan het begin van deze periode heeft dit veel flexibiliteit van de organisatie en het personeel gevraagd. Daarnaast is er ook continue aandacht besteed aan het welbevinden van onze medewerkers en is bijvoorbeeld gezocht naar andere manieren van (digitaal) sociaal contact. Vanwege de corona-crisis zijn de medewerkers van het waterschap met ingang van maart op grote schaal thuis gaan werken. Hiertoe zijn snel de noodzakelijke ICT-maatregelen genomen (o.a. uitbreiding licenties en extra ondersteuning waar nodig). Verder zijn de nodige digitale voorzieningen aangeschaft en ondersteund, zodat het bestuur digitaal kon vergaderen. Met deze nieuwe digitale mogelijkheden zijn medewerkers en bestuur in staat gesteld om hun werkzaamheden, zonder al te grote (ver)storingen, op afstand voort te zetten.

De afgelopen maanden is een intensief traject doorlopen om de begroting tegen het licht te houden. De uitkomst is een aantal helder weergegeven resultaten die in de Voorjaarsnota 2021-2024 aan de AV zijn gepresenteerd. De taakomvang van het waterschap groeit, het is daarom duidelijk geworden dat het van belang is om te prioriteren en dat hierbij wordt betrokken waar de grenzen van de organisatie liggen.

Om de ICT infrastructuur op orde te houden en opgaven van de toekomst goed aan te kunnen worden in 2020 een nieuwe informatiestrategie opgesteld. Hierin wordt de digitale dienstverlening gecontinueerd. Bredere samenwerking, versterking van de eigen organisatie en digitale veiligheid staan centraal. Voor het realiseren van de strategie is een aanzienlijke budgetverhoging noodzakelijk.

5.1 ONDERWERPEN EN BIJBEHORENDE MAATREGELEN

Financieel beleid / Control

In de afgelopen maanden heeft het college in een intensief traject de huidige beleidskeuzes en bijbehorende budgetten tegen het licht gehouden. Hierbij zijn veel keuzes uit het verleden herbevestigd. Een aantal andere keuzes wordt heroverwogen of geagendeerd. Het beeld dat hierover bij de voorjaarsnota is ontstaan, is dat het nodig is om te prioriteren en een realistische planning te maken van activiteiten. Een realistische planning is ook nodig voor het evalueren en herzien van financiële beleidskaders. De herziening van financieel beleid is gericht op het bevorderen van proactief financieel beheer. Dit maakt het mogelijk om beter te sturen op toekomstige kosten en een gelijkmatige tariefontwikkeling. Er is gestart met het beoordelen van de mogelijkheden voor herstructurering van de leningenportefeuille. Het evalueren en herzien van het reserve- en schuldenbeleid volgt in 2021/2022.

Risico analyse

Vanuit control is een organisatie brede 4-jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd. Hierbij is een vertaling gemaakt naar de omvang van de risicoreserve. Voorgesteld is om de hoogte van de risicoreserve bij te stellen van € 13,1 miljoen naar € 10,5 miljoen. De uitkomsten van de risicoanalyse 2020 zijn input voor de verdere ontwikkeling van integraal risicomangement bij ons waterschap.

Meer aandacht voor interne beheersing

Op het gebied van control treffen we op dit moment maatregelen om de interne beheersing te vergroten. Dit mede op basis van de adviezen uit de managementletter. Daarom wordt gewerkt aan vastlegging van processen en worden controles meer procesgericht ingestoken.

Maatregelen Financiën	2019	2020
In 2020 wordt het reserve- en schuldenbeleid van Waterschap Zuiderzeeland geëvalueerd en indien nodig herzien.		

Naar een nieuwe informatiestrategie 2021-2025

In 2020 wordt een nieuwe informatiestrategie 2021-2025 opgesteld, waarin digitale dienstverlening gecontinueerd wordt en bredere samenwerking, versterking eigen organisatie en digitale veiligheid nieuwe impulsen krijgen. De nieuwe informatiestrategie 2021-2025 bestaat uit drie bouwblokken: Solide huis, Veilige basis en Gezonde ambitie. De nieuwe informatiestrategie vormt de integratie van lopende ontwikkelingen, waarbij een aantal zaken wordt geherdefinieerd op basis van:

- Het niet verder doorgaan van de samenwerking met Waterschap Drents Overijsselse Delta
- Aanbevelingen en bevindingen vanuit nulmeting Digitale Veiligheid en RKC-rapport "digitale veiligheid"
- Het aflopen van de huidige informatiestrategie 2017-2021 – focus naar buiten en de interne evaluatie van de uitvoering van deze strategie.

Voor het realiseren van de informatiestrategie is een aanzienlijke budgetverhoging noodzakelijk. In het najaar wordt de informatiestrategie aan de AV ter besluitvorming voorgelegd.

Invoering Omgevingswet is uitgesteld, de doorwerking voor interne informatievoorziening blijft op tempo.

De invoering van de Omgevingswet is uitgesteld (tot 1 januari 2022), vooral de oplevering van de Digitale Stelsel Omgevingswet en het aansluiten van onze digitale systemen op dit stelsel zal blijvende aandacht vragen. Het is niet eenvoudig om de verschillende digitale systemen van gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten en provincies over regels en ontheffingsaanvragen aan elkaar te koppelen. De voorbereiding op de komst van het Digitaal Stelsel Omgevingswet blijft op tempo en gericht op een tijdige implementatie, waarbij er een sterke verbinding is met de andere activiteiten vanuit de Omgevingswet.

Extra maatregelen voor digitale veiligheid in voorbereiding

Het RKC-onderzoek Informatieveiligheid en de 0-meting voor procesautomatisering hebben aangetoond dat er een extra been bijgetrokken moet worden om de betrouwbaarheid van informatie voor de toekomst voldoende te borgen. Door de nauwe samenwerking tussen Informatieveiligheid (BIO) en Privacy (AVG) werken we aan een integrale visie op en borging van veiligheid, waar de primaire procesautomatisering een belangrijk onderdeel van is. We hebben de ambitie om binnen twee jaar te voldoen aan het landelijke vastgestelde volwassenheidsniveau 4 (van 5).

De basis voor de uitbouw van de digitale dienstverlening is gelegd

Eind mei is de nieuwe website van Waterschap Zuiderzeeland actief geworden. De nieuwe website is opgebouwd aan de hand van toptaken. Toptaken zijn de onderwerpen, producten en diensten waar door bezoekers het meest naar wordt gezocht. Hiermee is de fase 1 van Digitale dienstverlening afgerond.

Implementatie van de wettelijke basisregistraties BRO/BGT minimaal ingevoerd

Als bronhouder van de wettelijke ingerichte BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) en BRO (BasisRegistratie Ondergrond) voeren we een zelfevaluatie uit. Uit de zelfevaluatie over 2019 komt dat de uitvoering van de wet BGT en wet BRO aan de minimale eisen voldoet. We hebben het zo ingeregeld dat de informatie aan de BRO en BGT wordt geleverd. We kunnen nog verbeteren dat

deze basisregistraties op een efficiënte wijze in reguliere werkprocessen worden meegenomen en dat de betrokken medewerkers precies weten wat ze moeten doen.

Maatregelen Informatie	2019	2020
Het waterschap zorgt voor betrouwbare informatievoorziening, implementeert de kaders voor informatieveiligheid waarbij de zorg voor informatieveiligheid wordt ingebed in de organisatie.		
Het waterschap zorgt voor de benodigde gegevensaan sluitingen in de overheidsketen, waarmee we onder andere invulling geven aan de Omgevingswet.		

Organisatie en personeel

De Coronacrisis heeft de nodige impact op de organisatie. Vanaf half maart hebben alle medewerkers thuis gewerkt, tenzij het noodzakelijk was om taken op locatie uit te voeren. De uitvoering van onze primaire processen heeft met de nodige aanpassingen doorgang gevonden. Uiteraard hebben we hierbij allerlei voorzorgsmaatregelen genomen, zoals extra persoonlijke beschermingsmiddelen, hygiënemaatregelen etc.

De veiligheid van onze medewerkers staat voorop. Daarnaast is er ook continue aandacht besteed aan het welbevinden van onze medewerkers en is bijvoorbeeld gezocht naar andere manieren van (digitaal) sociaal contact. Leren en ontwikkelen blijft ook in deze tijd een belangrijk onderwerp. We zien hierbij vooral een verschuiving van fysieke naar digitale bijeenkomsten.

De Coronacrisis brengt ook positieve veranderingen. Denk aan minder reisbewegingen als gevolg van thuiswerken, effectievere afstemmingsmomenten door betere digitale mogelijkheden, betere ervaring van balans werk-privé, etc. Als organisatie gaan we de komende tijd kijken hoe we dit vast kunnen houden en in kunnen bedden in onze reguliere bedrijfsvoering.

Versterking organisatie

In de Voorjaarsnota 2021-2024 is aangegeven dat het college tot de conclusie is gekomen dat er op een aantal plekken in de organisatie versterking nodig is. Op het gebied van HRM&O, Informatisering & Automatisering en de administratie is er in de optiek van het college onvoldoende basis voor de toekomst. Daarnaast is geconstateerd dat er extra capaciteit nodig is bij gebiedsontwikkelingen en samenwerkingen op regionaal en nationaal niveau. Ook de accountant heeft aanbevelingen gedaan die het verstevigen van de basis noodzakelijk maken.

Inmiddels zijn de knelpunten op het gebied van Informatisering & Automatisering opgenomen in de Informatiestrategie en heeft hierover besluitvorming plaatsgevonden door de Algemene Vergadering. Oplossingen voor de overige knelpunten worden op dit moment verder onderzocht. Mogelijke oplossingen worden betrokken bij de besteding van het budget dat de AV heeft toegekend om de impact op de staande organisatie en reguliere taken op te vangen als gevolg van het HWBP. In maart 2019 heeft de AV hiervoor een budget van € 0,6 miljoen toegekend. In het najaar ontvangt de AV hiervoor een voorstel.

Loonsomsturing

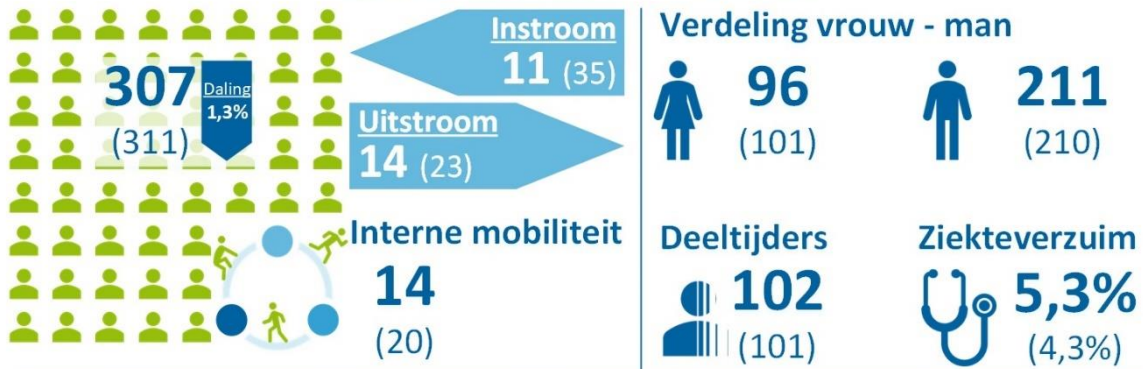
In april 2018 heeft de Algemene Vergadering ingestemd met de nieuwe uitgangspunten voor inzet van arbeid, oftewel loonsomsturing. Sturen op euro's in plaats van op fte's.

In december 2018 is de secretaris-directeur tijdens de 'inspiratiesessie sturen op loonsom' in gesprek gegaan met de leden van de Algemene Vergadering om meer kleur en gevoel te krijgen over hoe loonsomsturing eruit ziet. Vervolgens heeft het bestuur gevraagd om dit onderwerp nogmaals te agenderen en daarbij onder meer in te gaan op vragen zoals: wat is het sturingskader voor de AV, hoe wordt verantwoording afgelegd en wat is de samenstelling van de loonsom? In het najaar ontvangt de AV hierover een voorstel.

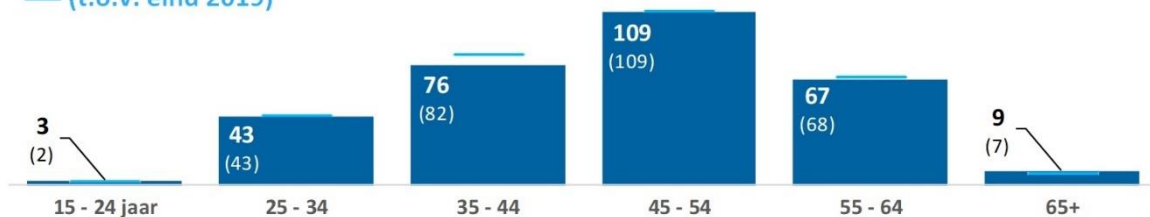
Personeelscijfers eind juni 2020 (t.o.v. eind 2019)

Medewerkers in dienst

Leeftijdsopbouw

(t.o.v. eind 2019)

Het ziekteverzuimpercentage is hoger dan de vastgestelde norm van 4,5%. Dit komt doordat het middellange en langdurige verzuim is toegenomen. De meldingsfrequentie is daarentegen afgenomen. De toename van het verzuim percentage ligt in lijn met stijging die landelijk te zien is.

We zien bij waterschap Zuiderzeeland een toename van het aantal 65+'ers. Dit is een landelijk verschijnsel binnen de sector Waterschappen als gevolg van maatregelen van het Rijk, waardoor medewerkers langer moeten doorwerken, voordat ze de AOW-gerechtigde leeftijd bereiken. Dit is ook terug te zien in de leeftijdsopbouw van het waterschap.

WIJZIGINGSVOORSTEL:

Financiën	
Oude maatregel	Nieuwe maatregel/argumentatie
In 2020 wordt het reserve- en schuldenbeleid van Waterschap Zuiderzeeland geëvalueerd en indien nodig herzien.	Uiterlijk in 2022 wordt het reserve- en schuldenbeleid van Waterschap Zuiderzeeland geëvalueerd en indien nodig herzien.

5.2 VOORTGANG SPECIALE INVESTERINGEN FINANCIËN, ORGANISATIE EN INFORMATIE

Speciale investering		Programma	Financieel		Planning
Herinrichting Buitenterrein		Financiën, organisatie en informatie	(investeringsraming): € 575.000		2023-2024
X Onderzoeksfase	Ontwerp/planfase	Uitvoeringsfase	Nazorgfase	Afgerond	
<p>In de voorjaarsnota is aangegeven dat het investeringsproject Herinrichting Buitenterrein Waterschapshuis op de planning is doorgeschoven naar 2023 en 2024. De eerder beoogde samenwerking met de gemeente om de aanpak van het buitenterrein te koppelen aan de ontwikkeling in de directe omgeving van het waterschapshuis gaat niet door, maar er zijn nog wel reguliere onderhoudswerkzaamheden nodig voor de buitenruimte. De verwachting is dat de investering hierdoor met enkele tientallen procenten worden verlaagd. Dit wordt meegenomen bij de actualisatie van de investeringsplanning die plaatsvindt in het traject van de het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2024.</p>					

6. Financiën

6.1 GEACTUALISEERDE PROGNOSE JAARRESULTAAT 2020

In april is de eerste prognose van het jaar 2020 opgesteld over de eerste maanden van het jaar 2020 met een doorkijk naar de rest van het jaar. Bij de eerste prognose is een vrij te bestemmen resultaat van € 1,0 miljoen afgegeven. Deze is ontstaan door verwachte lagere lasten van € 1,2 miljoen, waarvan € 0,6 miljoen aan bestemmingsreserves zal worden gedoteerd en een verwachte hogere belastingopbrengsten van € 0,4 miljoen.

In de periode tot en met juli 2020 heeft de AV voor een totaalbedrag van € 330.000 aan begrotingswijzigingen vastgesteld. De huidige prognose 2020 laat een vrij te bestemmen resultaat zien van € 2,3 miljoen, een positieve bijstelling ten opzichte van de vorige prognose van positief € 1,3 miljoen.

De positieve bijstelling ten opzichte van de 1ste prognose wordt onder andere verklaard door de belastingopbrengsten, de kapitaallasten, de inrichting van het HWBP programma, de personeelslasten (loonsom) en de gevolgen van de Coronacrisis. De tweede prognose laat ten opzichte van de vorige prognose vrijwel over de hele linie een iets positievere, dat wil zeggen lagere, verwachting zien van de uitgaven.

In onderstaande tabel treft u de prognose jaarresultaat 2020 in zijn geheel aan. Hierbij is het verwachte verschil ten opzichte van de primitieve begroting weergegeven in de kolom 'Afwijking t.o.v. primitieve begroting'.

TABEL PROGNOSE JAARRESULTAAT 2020 (BEDRAGEN * € 1.000.000)

Omschrijving	Primitieve begroting	Bijgestelde begroting	Prognose	Afwijking t.o.v. primitieve begroting
Exploitatiebudgetten	68,1	68,4	65,9	- 2,2
Kapitaallasten	12,1	12,1	11,9	- 0,2
Subtotaal netto lasten^{1 2}	80,2	80,5	77,8	- 2,4
Belastingopbrengsten	- 77,6	- 77,6	- 78,2	- 0,6
Ottrekking egalisereserve	- 2,6	- 2,6	- 2,6	-
Subtotaal	0,0	0,3	- 3,0	- 3,0
Dotatie bestemmingsreserves op basis van bestuursbesluiten	-	-	- 0,7	- 0,7
Vrij te bestemmen resultaat	0,0	0,3	-2,3	- 2,3

¹ Baten wordt aangemerkt met een (-) teken, lasten wordt aangemerkt zonder teken. In de tabel kunnen afrondingsverschillen voorkomen, waardoor het lijkt alsof optellingen niet juist zijn.

² Een positief resultaat wordt aangemerkt met een (-) teken, een negatief resultaat wordt aangemerkt zonder teken.

³ Vooraf door de AV besloten onttrekkingen aan de bestemmingsreserves zijn verwerkt in de exploitatiebudgetten, toekomstige dotaties op basis van bestuursbesluiten zijn onderaan de tabel apart inzichtelijk gemaakt.

Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. De bedragen zijn afgerond op € 100.000.

Exploitatiebudgetten

- Er is, conform AV besluiten, voor 0,3 miljoen aan begrotingswijzigingen doorgevoerd. Deze zijn weergegeven in de volgende paragraaf 'vastgestelde begrotingswijzigingen'.

- Een deel (€ -0,1 miljoen) van het beschikbare budget beoordelen primaire keringen zal niet worden besteed. Mogelijk wordt bij de jaarstukken 2020 voorgesteld dit toe te voegen aan de bestemmingsreserve beoordelen primaire keringen, om het te kunnen besteden in latere jaren.
- Er wordt extra onderzoek AWZI Zeewolde (uitbreiding en verduurzaming) uitgevoerd. De kosten hiervan bedragen € 0,1 miljoen.
- Een deel van het budget van het bestuursprogramma (waterbewustzijn) zal niet worden besteed.
- Een deel (€ 0,1 miljoen) van de beschikbare inflatieruimte is nog niet geclaimd en zal indien er geen claims meer komen aan het eind van het jaar vrijvallen.
- Bij diverse organisatieonderdelen blijft een deel van de loonsom over. Dit wordt mede veroorzaakt door de Coronacrisis. Hierdoor blijft er bij beleid € 0,2 miljoen loonsom over als gevolg van het langer open staan vacatures. Ook vallen sociale premies lager uit dan begroot. Bij waterbeheer blijft € 0,1 miljoen loonsom onbenut, bij zuiveringen en gemalen € 0,2 miljoen, bij informatie € 0,1 miljoen en bij communicatie € 0,1 miljoen.
- Er is een eenmalige opbrengst grondverkoop Almere gerapporteerd (€ -0,1 miljoen). Hier tegenover staat een tegenvaller in de opbrengst zandoverslag (€ 0,1 miljoen), omdat er geen grote aanvragen komen.
- Meerkosten door bijkomende werkzaamheden door een aangepaste planning van het project duurzame oevers (€ 0,1 miljoen).
- Door een wijziging in de planning en vooruit ontvangen subsidies is er bij de duurzame oevers sprake van een (gepland) overschot van € 0,6 miljoen.
- De aanleg van natuurvriendelijke oevers in Almere (Weerwater en Noorderplassen) schuift, als gevolg van vertraging door de Coronacrisis, deels door naar 2021. Hiervoor wordt een AV-voorstel met begrotingswijziging later dit jaar aangeboden. Het verwachte effect in 2020 is € -0,1 miljoen.
- Overblijvende middelen akkerrandenbeheer omdat een bijdrage voor hiervoor door RvO gefinancierd door RvO (€ -0,1 mln). Dit werkt ook door in 2021.
- Lager verwachte uitgaven op Zicht op waterkwaliteit door o.a. de Coronacrisis (€ -0,1 miljoen).
- Voordeel van € 0,2 miljoen door verrekening transport van afvalwater in verband met (nog) niet gerealiseerde intensievere samenwerking rond inzameling / transport van afvalwater.
- Voordeel van € 0,1 miljoen door eenmalige opbrengst in verband met overschot op de afkoopsom bij de bodemsanering van gemaal Wortman.
- Binnen de financiële administratie is veel inhuur aanwezig geweest in de eerste helft van dit jaar. Dit leidt tot hogere lasten van ruim € 0,2 miljoen. Hier tegenover staan overblijvende middelen (vacaturegelden) en opbrengsten in de loonsom bij de andere stafonderdelen van € 0,5 miljoen.
- De grootschalige calamiteitenoefening en andere trainingen van de calamiteitenorganisatie worden in 2020 als gevolg van de Coronacrisis niet uitgevoerd (0,1 miljoen).
- Binnen de loonsom van projecten wordt een overschot verwacht van € 0,2 miljoen als gevolg van dekking van salarislasten door het HWBP.
- Bij het organisatiebudget HWBP wordt een overschot verwacht van € 0,3 miljoen.
- Bij ICT beheer is een tekort van € 0,1 miljoen gemeld. Deze wordt veroorzaakt door stijgende licentiekosten, maar ook kosten die zijn ontstaan door het thuiswerken in verband met de Corona maatregelen door de behoefte aan meer digitale voorzieningen (hardware, software en ondersteuning).
- Op basis van de bestuursrapportage van de GR Het Waterschapshuis wordt een positief jaarresultaat verwacht. Het aandeel van ons waterschap hierin is € 0,1 miljoen.
- Binnen HRM&O is er in de exploitatie sprake van een voordelig resultaat, grotendeels veroorzaakt door de effecten van de Coronacrisis. Zo blijft er naar inschatting € 0,1 miljoen over op de opleidingskosten en wordt het budget voor organisatie ontwikkeling dit jaar slechts beperkt ingezet. Daar blijft ook € 0,1 miljoen over. Anderzijds zijn er ook hogere kosten die te wijten zijn aan de Coronamaatregelen.
- De loonsom HRM&O laat een tekort zien van € 0,3 miljoen. Dit komt door inhuur van personeel. Binnen de loonsom van communicatie en facilitaire dienstverlening blijft € 0,2 miljoen over.

Kapitaallasten

- De verwachting is dat er op de kapitaallasten een onderbesteding zal zijn van € 0,2 miljoen. Dit is voor het grootste deel door vertraging van investeringsuitgaven.

Belastingopbrengsten

- Het huidige belastingjaar laat hogere opbrengsten zien op de watersysteemheffing van € 0,6 miljoen. Het overgrote deel wordt veroorzaakt door extra opbrengsten bij de

watersysteemheffing gebouwd. De opbrengst uit voorgaande jaren watersysteemheffing is gering.

- Het huidige belastingjaar laat hogere opbrengsten zien op de zuiveringsheffing van € 0,4 miljoen. Ook de opbrengst uit voorgaande jaren zuiveringsheffing laat hogere opbrengsten zien ter grootte van € 0,4 miljoen.
- Er wordt een hogere kwijtschelding van € 0,2 miljoen voorzien voor belastingplichtigen met een beperkt inkomen.
- De gevolgen op de aanslagoplegging voor bedrijven door de Coronacrisis zijn tot op heden lastig in te schatten. Voorlopig is rekening gehouden met een lagere opbrengst van € 0,6 miljoen. In de het najaar zal meer inzicht ontstaan op basis van aanslagen en metingen die gedaan zijn tot en met augustus.

Dotatie bestemmingsreserves op basis van bestuursbesluiten

- Er zal naar verwachting in het jaar 2020 € 0,1 miljoen van het beschikbare budget niet worden besteed bij de beoordeling primaire keringen en worden gedoteerd aan de bestemmingreserve.
- Er zal naar verwachting in het jaar 2020 € 0,6 miljoen van het beschikbare budget niet worden besteed bij de duurzame oevers en worden gedoteerd aan de bestemmingreserve.

Naast het bovenstaande resultaat is er nog een verwacht resultaat van € 0,3 miljoen in de bestemmingsreserve PFAS bij de duurzame oevers.

6.2 VASTGESTELDE BEGROTINGSWIJZIGINGEN

Eind november 2019 heeft de Algemene Vergadering de begroting 2020 vastgesteld. In de afgelopen periode heeft de Algemene Vergadering besloten over voorgestelde begrotingswijzigingen. Deze vastgestelde begrotingswijzigingen zijn in de onderstaande tabel weergegeven.

TABEL VASTGESTELDE BEGROTINGSWIJZIGINGEN 2020 (BEDRAGEN * € 1)

Omschrijving	Programma	Baten/ Lasten	Vergaderdatum	Bedrag
Verschuiven bijdrage HWBP van 2020 naar 2019	Waterveiligheid	Lasten	17 december 2019	- 400.000
Actualisatie begroting Waterschapshuis 2020	Financiën, organisatie en informatie	Lasten	28 april 2020	63.000
Eindafrekening Aqualysis 2019	Voldoende en gezond water	Lasten	9 juni 2020	-22.666
Bijstelling begroting GBLT 2020	Financiën, organisatie en informatie	Lasten	9 juni 2020	-54.000
Oosterwold 2020	Bestuur en omgeving	Lasten	9 juni 2020	50.000
Omgevingswet 2020	Bestuur en omgeving	Lasten	9 juni 2020	85.000
Informatiestrategie 2020	Financiën, organisatie en informatie	Lasten	16 juni 2020	609.000
Totaal				330.334

Notatie begrotingswijzigingen:

- Een budgetverlaging wordt aangemerkt met een (-) teken,
- Een budgetverhoging wordt aangemerkt zonder teken

In de onderstaande tabel wordt de begrotingsomvang per programma weergegeven na verwerking van de bovenstaande begrotingswijzigingen.

TABEL NETTO LASTEN PER PROGRAMMA VÓÓR DE BERAP 2020 (BEDRAGEN * € 1.000.000)

Netto lasten per programma	Primitieve begroting	Wijzigingen Begroting	Begroting voor Berap 2020
Bestuur en omgeving	10,9	0,1	11,0
Waterveiligheid	8,6	- 0,4	8,2
Voldoende en gezond water	24,3	- 0,0	24,3
Schoon, gezuiverd water	21,0	-	21,0
Financiën, organisatie en informatie	15,4	0,6	16,0
Subtotaal netto lasten programma's	80,2	0,3	80,5
Waterschapsbelasting	-77,6	-	-77,6
Onttrekking egaliseringsreserve (conform begroting)	- 2,6	-	- 2,6
Saldo (reserve mutatie)	0,0	0,3	0,3

Notatie begroting:

- Baten worden aangemerkt met een (-) teken
- Lasten worden aangemerkt zonder teken

6.3 IN DEZE BESTUURSRAPPORTAGE VOORGESTELDE BEGROTINGSWIJZIGINGEN

In onderstaande tabel is het overzicht opgenomen van de voorgestelde begrotingswijzigingen per programma in deze Berap. Hierbij is gebruikgemaakt van de prognose van het financiële jaarresultaat. Alleen afwijkingen van een bepaalde omvang, die onvermijdelijk lijken en een bepaalde mate van zekerheid hebben, zijn als aframing voorgesteld.

TABEL BIJ- EN AFRAMINGEN NAAR PROGRAMMA (BEDRAGEN * € 1)

Onderwerp	Programma	Bedrag	Watersysteem-taak	Zuiveirings-taak
HWBP organisatiebudget	Waterveiligheid	-277.000	-277.000	
Calamiteitenorganisatie	Bestuur en omgeving	-64.000	-38.000	-25.000
Eenmalige opbrengst ivm overschot op afkoopsom bodemsanering Wortman	Voldoende en gezond water	-88.000	-88.000	
Voordeel verrekening transport van afvalwater	Schoon, gezuiverd water	-150.000		-150.000
Voordeel lager tarief afvalwater-verwerking door Wetterskip Fryslân	Schoon, gezuiverd water	-20.000		-20.000
Loonsom	Alle	-400.000	-240.000	-160.000
Totale bijraming programma's		-999.000	-644.000	-355.000

¹ De lagere kapitaallasten worden veroorzaakt door lagere rente en vertragingen van investeringen.

² In het programma Bestuur en omgeving zijn centrale budgetten opgenomen voor het bestuursprogramma en onvoorziene zaken. Deze budgetten zijn gedurende het jaar gealloceerd. De post onvoorzien is (nog) niet aangesproken en het bestuursprogramma is voor € 0,4 miljoen binnen het programma Bestuur en organisatie gealloceerd.

³ In het programma Financiën, organisatie en informatie zijn centrale budgetten opgenomen voor inflatie en optimalisaties. Deze budgetten worden, indien nodig, gedurende het jaar gealloceerd. Er hebben allocaties plaatsgevonden van (afgerond) € 0,0 naar programma Waterveiligheid, € 0,1 miljoen naar programma Voldoende, gezond water, € 0,1 miljoen naar het programma Bestuur en omgeving en voor € 0,1 miljoen binnen programma Financiën, organisatie en informatie.

Notatie begrotingswijzigingen:

- Een budgetverlaging wordt aangemerkt met een (-) teken
- Een budgetverhoging wordt aangemerkt zonder teken

TABEL BIJGESTELDE BEGROTING PER PROGRAMMA NA VASTSTELLING VOORGESTELDE WIJZIGINGEN (BEDRAGEN * € 1.000.000)

Netto lasten per programma	Bijgestelde begroting voor Berap	Voorgestelde wijzigingen	Bijgestelde begroting na Berap
Bestuur en omgeving	11,0	-0,2	10,8
Waterveiligheid	8,2	-0,3	7,9
Voldoende en gezond water	24,3	-0,1	24,2
Schoon, gezuiverd water	21,0	-0,2	20,8
Financiën, organisatie en informatie	16,0	-0,2	15,8
Subtotaal netto lasten programma's	80,5	-1,0	79,5
Opbrengst belastingen	- 77,6		- 78,2
Onttrekking egalisatiereserve	- 2,6	-	- 2,6
Saldo (reserve mutatie)	0,3	-1,0	-0,7

Notatie begroting:

- Baten worden aangemerkt met een (-) teken
- Lasten worden aangemerkt zonder teken

6.4 (BESTEMMING)RESERVES

Naast de reguliere exploitatiebudgetten worden ook bestemmingsreserves benut ter dekking van uitgaven in het jaar. Begin 2020 bedroeg het totaal aan bestemmingsreserves € 3,2 miljoen (na bestemming van het jaarresultaat over het jaar 2019). De uitgaven die ten laste komen van de bestemmingsreserves lopen vaak over meerdere jaren.

Systematiek bestemmingsreserves

Een bestemmingsreserve wordt ingesteld door de Algemene Vergadering. Vervolgens wordt een onttrekkingsvoorstel ingediend bij de Algemene Vergadering. Na instemming met dit voorstel, kan het toegestane bedrag worden besteed. In het jaar van besteding wordt, ter grootte van het bedrag van de werkelijke besteding, het bedrag onttrokken aan de bestemmingsreserve (uiteraard maximaal tot het toegestane bedrag waarvoor onttrekking bestuurlijk is goedgekeurd).

Stand van zaken bestemmingsreserves

In de tabel hieronder wordt de stand van zaken per bestemmingsreserve gerapporteerd. In de laatste kolom is opgenomen welke bedragen nog maximaal onttrokken mogen worden in 2020. Deze bedragen zijn gebaseerd op bestuurlijke besluitvorming welke reeds heeft plaatsgevonden (door de AV goedgekeurde totaalbedragen van onttrekking minus de daadwerkelijke onttrekkingen in voorgaande jaren).

TABEL STAND VAN ZAKEN BESTEMMINGRESERVES

Bestemmingsreserve Doorontwikkeling beheer en onderhoud stedelijk gebied	
Op 12 maart 2019 heeft de Algemene Vergadering besloten tot het herbestemmen van de bestemmingsreserves Baggeren Almere en Stedelijk Water en het vrijgeven van de nieuw te vormen bestemmingsreserve Doorontwikkeling beheer en onderhoud stedelijk gebied. In het jaar 2019 is er voor € 73.000 aan deze reserve onttrokken. Ultimo 2019 resteert nog een bestemmingsreserve stedelijk water van € 86.210. Dit zal naar verwachting volledig in 2020 tot besteding komen.	
Omvang reserve begin 2020 (bestemmingsreserves Baggeren Almere en Stedelijk water)	€ 86.210
Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 86.210
Bestemmingsreserve Duurzame oevers	
Deze bestemmingsreserve is gevormd uit de in een enig jaar niet besteed budget van aanleg duurzame oevers, zoals besloten in de Algemene Vergadering van 28 november 2017, zodat deze in het volgende jaar weer ter beschikking staan voor het project. Uit het resultaat van het jaar 2017 is een bedrag van € 750.000 toegevoegd, uit het resultaat van het jaar 2018 een bedrag van € 190.000, uit het resultaat van het jaar 2019 een bedrag van € 627.000. Deze overschotten ontstaan door wijzigingen in de aanlegplanning en de vooruit ontvangen subsidies. Het saldo van de bestemmingsreserve is begin 2020 € 1.567.000. In november 2019 heeft de AV besloten om in 2020 hiervan € 250.000 te benutten ter beperking van de lastenontwikkeling. De verwachting is dat deze bestemmingsreserve uiterlijk in 2021 volledig tot besteding is gekomen.	
Omvang reserve begin 2020	€ 1.567.000
Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 1.567.000
Bestemmingsreserve Duurzame energie	
Op 29 september 2015 heeft de Algemene Vergadering besloten tot het instellen van een bestemmingsreserve duurzame energie ter grootte van € 1.000.000 en de hiervoor benodigde gelden in verhouding 60 / 40 tussen de watersysteemtaak en de zuiveringstaak te onttrekken aan de algemene reserve. In de jaren 2015 tot en met 2018 is er, na voorafgaande goedkeuring van de Algemene Vergadering, voor €733.062 aan deze reserve onttrokken. In het jaar 2019 is er voor € 34.877 aan deze reserve onttrokken. Ultimo 2019 resteert nog een bestemmingsreserve duurzame energie van € 232.061. In november 2019 heeft de AV besloten om in 2020 hiervan € 180.000 te benutten ter beperking van de lastenontwikkeling.	
Omvang reserve begin 2020	€ 232.061
Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 232.061
Bestemmingsreserve Beoordeling primaire keringen	
In de Algemene Vergadering van 30 oktober 2018 is besloten een bestemmingsreserve in te stellen met als doel verschuivingen tussen de jaargrenzen van de beoordeling van de primaire keringen op te vangen. Er is aangegeven dat de projectbegroting van de beoordeling van de primaire waterkeringen volgens kalenderjaren wordt ingericht, maar een inherente dynamiek kent. Daarom is voorgesteld de in het jaar 2018 niet bestede middelen van € 70.000 mee te nemen naar volgende jaren. In het eerste kwartaal van 2021 zal een nieuwe onderzoeksstrategie worden gepresenteerd. Onderdeel hiervan is de besteding van deze bestemmingsreserve.	
Omvang reserve begin 2020	€ 70.000

Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 70.000
Bestemmingsreserve Optimalisatie Ephyra	
In de Algemene Vergadering van 12 maart 2019 is besloten een bestemmingsreserve in te stellen ter financiering van de kosten van nader onderzoek naar de kansen om Ephyra op de AWZI Tollebeek verder te optimaliseren. Het hiervoor geraamde bedrag van € 250.000 is gevormd uit het jaarresultaat 2018. In het jaar 2019 is er voor € 86.899 aan deze reserve onttrokken. Ultimo 2019 resteert nog een bestemmingsreserve duurzame energie van € 163.101 (zoals ook gemeld in de AV van april 2020).	
Omvang reserve begin 2020	€ 163.101
Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 163.101
Bestemmingsreserve Windpark Hanze	
In de Algemene Vergadering van 27 maart 2018 is besloten een bestemmingsreserve in te stellen met als doel het budgetneutraal inrekenen van de opbrengsten uit het windpark in de meerjarenbegroting door het jaarlijks doteren van de netto opbrengsten uit het windpark. Voor het jaar 2018 ging het om een relatief klein bedrag van € 1.056, voor het jaar 2019 om € 37.887. In 2020 zal de toevoeging naar verwachting ca. € 50.000 bedragen. De komende jaren loopt dit verder op.	
Omvang reserve begin 2020	€ 38.973
Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 38.973
Bestemmingsreserve PFAS Duurzame Oevers	
Eind december 2019 lag een groot deel van de vrijgekomen grond van de duurzame oevers nog op het land van de aangelanden. Dit is het gevolg van de PFAS problematiek en de gestegen kosten voor het afvoeren van deze grond. Contractueel dient de grond uiterlijk op 31 december 2019 afgevoerd te zijn. Op 30 december 2019 heeft de Algemene Vergadering daarom besloten om € 1.000.000 beschikbaar te stellen voor de extra kosten als gevolg van de PFAS-problematiek. Dit zijn voornamelijk kosten in verband met de meerprijs voor het afvoeren van de vrijgekomen grond. Bij de het vaststellen van de jaarstukken 2019 is dit bedrag opgenomen als bestemmingsreserve. De huidige inschatting is dat deze reserve voor € 700.000 is benodigd, het exacte bedrag zal de komende maanden duidelijk worden.	
Omvang reserve begin 2020	€ 1.000.000
Maximaal te onttrekken in 2020 op basis van besluitvorming	€ 1.000.000

Onttrekking Algemene Reserve

Op 7 juli 2020 heeft de Algemene Vergadering ingestemd met het voorstel om het zuiveringsslib te laten verwerken via de beoogde slibdrooginstallatie van en bij HVC. Daarbij heeft de AV ook ingestemd met de onttrekking van circa € 0,3 miljoen aan de algemene reserve van de waterzuiveringstaak, ter dekking van de uitgaven van de voorbereiding. Deze onttrekking zal in 2020 worden verwerkt.

6.5 INVESTERINGEN

In de meerjarenbegroting is voor het jaar 2020 rekening gehouden met een totaal investeringsvolume van € 18,8 miljoen. Bij de vaststelling van de Voorjaarsnota door de Algemene Vergadering (de investeringsplanning) is dit bedrag bijgesteld naar € 17,3 miljoen.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de verwachte investeringsrealisatie per programma. De verwachte realisatie in 2020 ten opzichte van de investeringsplanning bij de Voorjaarsnota komt uit op 58% en ligt daarmee lager dan voorgaande jaren. De belangrijkste oorzaken voor de vertraging van investeringsprojecten zijn langere opstartprocedures, een latere invulling van vacature en uitstel ten gevolge van Corona.

Een belangrijke oorzaak voor lagere investeringsuitgaven in 2020 is project vissering. Door problemen met de aannemer is een bedrag van € 4,5 miljoen aan uitgaven doorgeschoven naar 2021. De geplande oplevering van de renovatie van het gemaal is voorzien in de zomer van 2021 (conform contractuele afspraken).

TABEL RAMING INVESTERINGSUITGAVEN VOOR HET JAAR 2020 (BEDRAGEN * € 1.000.000)

Type investering	Programma	Begroting 2020	VJN 2020-2023 ³	Huidige prognose	Verwachte real t.o.v. VJN
Speciale investeringen	Bestuur en omgeving	-	-	-	-
Speciale investeringen	Waterveiligheid	0,7	0,6	0,1	17%
Speciale investeringen	Voldoende en gezond water	8,1	7,3	2,6	36%
Speciale investeringen	Schoon, gezuiverd water	0,0	0,3	0,1	33%
Speciale investeringen	Financiën, organisatie en informatie	-	-	-	-
Subtotaal speciale investeringen		8,8	8,2	2,8	34%
Reguliere investeringen	Bestuur en omgeving	-	-	-	-
Reguliere investeringen	Waterveiligheid	0,8	0,1	0,0	13%
Reguliere investeringen	Voldoende en gezond water	2,3	2,3	2,1	91%
Reguliere investeringen	Schoon, gezuiverd water	5,6	5,6	3,9	70%
Reguliere investeringen	Financiën, organisatie en informatie	1,3	1,2	1,3	108%
Subtotaal reguliere investeringen		10,0	9,2	7,3	79%
Totalen		18,8	17,3	10,1	58%

De bovenstaande tabel gaat specifiek in op de voortgang van investeringsuitgaven in 2020. Bij de opstelling van de meerjarenbegroting 2021 – 2024 vindt een gehele actualisatie op de investeringsplanning plaats. Bovenstaande inzichten worden daarin meegenomen.

In de programmahoofdstukken is een verdere toelichting gegeven over de voortgang van de speciale investeringen.

6.6 DOORWERKING NAAR MEERJARENBEGROTING 2021-2024

In de bestuursrapportage zijn een aantal afwijkingen te benoemen met doorwerking naar de komende jaren. Het betreffen deels eenmalige en deels structurele effecten. Het college heeft gemeend deze ontwikkelingen apart inzichtelijk te maken en hier in de bestuursrapportage begrotingswijzigingen voor te vragen.

- *Accountantskosten*

De kosten voor de accountant zijn de afgelopen jaren gestegen. Met de gunning van de aanbestedde accountant en de grotere hoeveel werkzaamheden die de accountant ten opzichte van het verleden verricht, is het budget niet meer in lijn met de kosten. In totaal ontstaat hierdoor een structureel tekort van € 15.000 op de accountantsdiensten.

- *Verrekening kosten zuiveren afvalwater Wetterskip Fryslân*

Voor een klein deel van ons beheergebied wordt het afvalwater gezuiverd door Wetterskip Fryslân. In het verleden betaalde wij hiervoor het volledige tarief voor de zuiveringsheffing. Dit is breder dan alleen de directe kosten voor het zuiveren van ons afvalwater. Overeen is gekomen dat Zuiderzeeland een aangepast, lager, tarief betaald. Op jaarbasis levert dit een voordeel op van € 20.000.

³ De in deze kolom weergegeven bedragen zijn ramingen van investeringsuitgaven voor het jaar 2019. Deze kunnen afwijken van bedragen die in de programma-hoofdstukken zijn genoemd bij het krediet. De realisatie van uitgaven voor een krediet kan over meerdere jaren verspreid worden.

- *Akkerrandenbeheer*
Een voor 2020 en 2021 begrote bijdrage voor het akkerrandenbeheer komt te vervallen. Deze wordt door RvO gefinancierd. In 2021 gaat het om 50.000.
- *Kapitaallasten*
De lage rentestand en de vertragingen in de investeringsuitgaven in 2020 hebben een (incidenteel) voordelig effect op de kapitaallasten in 2020 van € 0,2 miljoen. Tezamen met de besparingsopgave die er lag vanuit de voorjaarsnota is dit aanleiding geweest om de investeringsplanning opnieuw te actualiseren. Dit heeft ertoe geleid dat de kapitaallasten voor de komende jaren naar beneden kunnen worden bijgesteld ten opzichte van de voorjaarsnota. De omvang van de bijstelling fluctueert per jaar en wordt verder uitgewerkt in de meerjarenbegroting.
- *Weerwater en Noorderplassen*
De aanleg van natuurvriendelijke oevers in Weerwater en Noorderplassen schuift, als gevolg van vertraging door de coronacrisis, voor een bedrag van naar verwachting € 0,1 miljoen deels door naar 2021. In deze bestuursrapportage wordt hiervoor nog geen doorwerking naar de meerjarenbegroting voorgesteld. Er zal een AV-voorstel met begrotingswijziging later dit jaar aan de AV worden aangeboden, inclusief de benodigde middelen voor 2021.
- *Inflatieruimte*
Het is de verwachting dat er voor € 0,1 miljoen aan ruimte overblijft in de centrale inflatieruimte. Dit heeft een structureel positief doorwerkend effect naar toekomstige jaren.
- *loonsom*
In de loonsom zijn diverse mutaties te zien die deels een doorwerkend effect hebben richting de meerjarenbegroting. Het gaat dan onder andere om lagere vergoedingen / declaraties (deels door corona), opbrengsten/vergoeding van personeelskosten door derden (o.a. het HWBP), lagere sociale premies voor ziekte / arbeidsongeschiktheid en invulling van vacatures tegen lagere kosten dan begroot. Het doorwerkend effect hiervan richting de meerjarenbegroting is niet exact 1 op 1 en dus ook niet exact in een bedrag weer te geven, maar het gaat wel om een aanzienlijk bedrag (enkele honderdduizenden euro's).

Deze effecten worden (na instemming hiervan door de AV) meegenomen bij de opstelling van de Meerjarenbegroting 2021-2024.

6.7 RISICOPARAGRAAF

In deze paragraaf worden de actuele risico's, met een relatief grote omvang, benoemd en toegelicht.

Brede risicoanalyse

Periodiek voert het waterschap een brede risicoanalyse uit. Deze risicoanalyse geeft ook weer wat de omvang van onze risicoreserve moet zijn. In de eerste helft van 2020 is deze risicoanalyse uitgevoerd. Voorafgaand aan de behandeling van de Meerjarenbegroting wordt deze risicoanalyse ter besluitvorming aan de AV voorgelegd.

Vervolgens wordt in de begroting, het jaarverslag en de Bestuursrapportage gerapporteerd over significante wijzigingen die zich hebben voorgedaan sinds de meest recente brede risicoanalyse. Hierbij wordt gerapporteerd over bestuurlijk relevante risico's, welke het beleid van het waterschap kunnen raken. Deze rapportering vindt u hieronder.

Coronacrisis en uitstelregelingen

De COVID-19 pandemie raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen. Hierna is een update opgenomen van de getroffen betalingsregelingen.

Uitstelregeling eigen betalingen

Het college heeft in april ingestemd met een uitstelregeling voor de betaling van facturen. Er hebben drie debiteuren een beroep op de uitstelregeling gedaan. Met de debiteuren is vervolgens een betalingsregeling overeengekomen. Twee partijen hebben hun openstaande post inmiddels volledig betaald. Naar verwachting is in september ook de laatste betalingsregeling volledig voldaan.

Uitstelregeling waterschapsbelastingen voor ondernemers

Ook voor de betaling van waterschapsbelastingen is (via GBLT) uitstel mogelijk gemaakt. Naar de stand van begin augustus zijn voor ons waterschap 337 uitstelverzoeken toegekend voor een totaalbedrag van € 1,2 miljoen. Hierbij valt op dat er vier grote verzoeken onderdeel uitmaken van dit bedrag. Begin september is de invorderingsprocedure hervat.

Schadeclaims

In de jaarstukken is opgenomen dat de omvang van het financieel risico van de schadedossiers € 1,3 miljoen bedraagt. Tussen het opstellen van de jaarstukken en deze bestuursrapportage zijn hierin geen significantie wijzigingen opgetreden.

Drontermeerdijk

Het dijkversterkingsproject Drontermeerdijk maakt deel uit van het gebiedsproject IJsseldelta Zuid Fase II. Het dijkproject heeft een eigen risicosysteem met toetsing door het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Het dijkproject wordt op dit moment gerealiseerd. Het project is qua aard en financiële omvang een groot project wat aandacht vraagt in de sturing en beheersing. Het project verloopt positief qua planning en financiën.

Afzet zuiveringsslib en onderhoudssituatie Afval Energie Bedrijf (AEB)

Bij AEB wordt via onze contractpartner GMB een deel van het zuiveringsslib van waterschap Zuiderzeeland verbrand. In de zomer van 2019 zijn er problemen bij AEB ontstaan (zowel operationeel als financieel). AEB was genoodzaakt om 4 van de 6 verbrandingslijnen stil te leggen en had hierdoor ook minder capaciteit om slib te verbranden. De verbranding van het deel van het slib dat afkomstig was van waterschap Zuiderzeeland heeft in het afgelopen jaar niet stilgelegen. Na de zomer van 2019 zijn maatregelen getroffen en de verbrandingslijnen zijn inmiddels weer in gebruik.

De problemen bij AEB zijn echter nog niet voorbij en dus blijft er een (rest)risico dat er opnieuw problemen ontstaan. De omvang van dit risico wordt echter beperkt geacht en is tijdelijk van aard. De einddatum van het huidige contract met GMB is maart 2022. Voor de lange termijn slibverwerking heeft de AV in juli 2020 besloten om aandeelhouder te worden van HVC.

Programma Aanpak Stikstof

De Raad van State heeft op 29 mei 2019 beslist dat het Programma Aanpak Stikstof (hierna: 'PAS') niet gebruikt mag worden als basis om toestemming te verlenen voor activiteiten die leiden tot een stikstoftoename ter plaatse van stikstofgevoelige habitattypen en soorten in Natura 2000-gebieden.

In de algemene vergadering van juni 2020 is via de informatiebrief 'Stand van zaken stikstofproblematiek' geïnformeerd over het effect van deze uitspraak op projecten van het waterschap. Op dit moment worden geen problemen ondervonden bij de uitvoering van projecten. In de nabije toekomst kunnen de versterking van de IJsselmeerdijk en uitbreiding van de AWZI Almere mogelijk wel gevolgen ondervinden van de stikstofproblematiek. Om de uitvoering van deze projecten zoveel mogelijk te borgen, nemen we deel aan de regionale gebiedstafels van de provincie Flevoland.

PFAS-stoffen en baggeren

Vanaf 2018 ontstonden er bij diverse waterschappen problemen met de afzet van grond en baggerspecie vanwege de mogelijke aanwezigheid van verbindingen uit de PFAS-stoffengroep (o.a. PFOS, PFOA en GenX, maar er vallen nog veel meer stoffen onder de PFAS-stoffen groep). Het waterschap heeft destijds uit voorzorg baggerwerkzaamheden in stedelijk gebied uitgesteld naar 2021.

De rijksoverheid heeft een tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS houdende grond en baggerspecie vastgesteld. Op enkele kritische locaties in Lelystad én de Bisontocht (Swifterbant) wordt in 2020 gebaggerd. Het toepassen van baggerspecie in de Vaartplas was tot 1 juli 2020 in het tijdelijk handelingskader niet toegestaan. Vrijgekomen baggerspecie wordt daarom voor een groot

deel gebruikt in de landschapswal rond het Schoterveld. De daardoor ontstane kostenstijging is al meegenomen in de bepaling van de begroting voor 2020.

Nu in juli 2020 het tijdelijk handelingskader op enkele plekken is gewijzigd kan de Vaartplas volgend jaar weer gebruikt worden als stortlocatie, mits de PFAS waarden onder de gestelde normen blijven. Naar verwachting zal zeker 75% van de bagger weer in de Vaartplas toegepast kunnen worden. Afvoeren of elders toepassen van baggerspecie (indien de PFAS gehalten tegenvallen) zou een grote kostenstijging opleveren.

PFAS-stoffen en Duurzame oevers

In de algemene vergadering van 30 december 2019 is geïnformeerd over het effect van PFAS op de vrijgekomen grond bij de aanleg van de duurzame oevers in 2019. Voor de meerkosten van met name het afvoeren van de grond werd door de AV € 1 miljoen beschikbaar gesteld.

Extra kosten voor het afvoeren van de vrijgekomen grond bij de aanleg van duurzame oevers in 2020 kunnen binnen dit budget worden opgevangen. De verwachting is dat er € 700.000 van het bedrag van € 1 miljoen is benodigd. Het definitieve bedrag zal bij de jaarstukken 2020 bekend zijn. Er bestaat wel een reële kans dat de kosten voor het afvoeren van vrijgekomen grond in 2021 gaan stijgen. Daar valt nu echter nog niet op te anticiperen.

PFAS-stoffen en dijkversterkingen

Voor de Drontermeerdijk voldeed de aangeboden klei voor het grootste deel aan de norm, waardoor PFAS vrijwel geen nadelige effecten heeft gehad. Het project voor de versterking van de IJsselmeerdijk zit in de verkenningsfase, over het effect van PFAS is nog niets bekend.

Afschaffen BTW-vrijstelling

Op dit moment loopt, naar aanleiding van enkele uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Unie, een discussie of de koepelvrijstelling in de BTW beperkter moet worden toegepast dan tot nu toe gebruikelijk was. De zorg voor een goede en veilige waterhuishouding zou bijvoorbeeld niet meer als prestatie van algemeen belang gelden. Als gevolg daarvan zouden typische waterschapstaken en belastingheffing en -inning, die niet zelfstandig door het waterschap maar bijvoorbeeld met andere overheden in de vorm van een gemeenschappelijke regeling (GR) worden uitgevoerd, niet meer onder de koepelvrijstelling vallen, met als gevolg dat de bijdrage van het waterschap in de uitvoeringskosten van de GR met 21% wordt verhoogd.

In afwachting van reparatie via Europese regelgeving is de eerder aangekondigde inperking van de koepelvrijstelling per 1 januari 2019 opgeschort. Wel blijkt dat de Belastinginspecteurs hier verschillend mee omgaan. Specifiek voor het Waterschapshuis is deze koepelvrijstelling met ingang van 2019 komen te vervallen. Het Waterschapshuis gaat hier tegen in beroep. Het toepassen van de koepelvrijstelling is door een uitspraak van de Hoge Raad van vorig jaar (12 juli 2019, zaaknummer 17/03824) verder onder druk komen te staan. Ten aanzien van het voorgaande zijn momenteel echter geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

Overcommitting POP-3

De provincie heeft het waterschap begin 2019 verzocht om in het kader van POP3-water middelen garant te staan voor overcommitting. Overcommitting betekent dat de provincie meer projecten positief beschikt dan er aan subsidiemiddelen beschikbaar is. De vooronderstelling hierbij is dat niet alle projecten geheel of gedeeltelijk worden uitgevoerd, dan wel de volledige kosten maken. De Algemene Vergadering heeft in februari 2019 ingestemd met het verstrekken van 6,7% overcommitting (risico van maximaal € 437.000). Ook heeft de Algemene Vergadering, bij amendement, bepaald dat eventuele overgebleven gelden worden ingezet voor waterkwaliteitsmaatregelen. Het maximale overcommittingrisico is voor 50% afgedekt in de meerjarenbegroting. Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen voorzien die op vrijval van deze gelden duiden.

6.8 FINANCIERING/TREASURY

Maximale korte financiering tegen zeer lage rente

Bij de opstelling van de Meerjarenbegroting 2020-2023 is er rekening gehouden met dat er tot eind 2020 voor een bedrag van circa 14 miljoen aan nieuwe langlopende leningen moest worden afgesloten. Met name door lagere investeringsuitgaven is de verwachting dat er in 2020 geen nieuwe langlopende leningen hoeven te worden afgesloten. Daarnaast dragen positieve (verwachte) jaarresultaten en de bevoorschotting vanuit het Rijk voor de Drontermeerdijk bij aan een lagere behoefte aan nieuwe langlopende leningen in 2020.

Vanwege lagere uitgaven, de positieve (verwachte) jaarresultaten en de ontvangst van voorschotten voldoet het waterschap in 2020 ook ruimschoots aan de voorwaarden van de kasgeldlimiet uit de Wet financiering Decentrale Overheden (Wet Fido).

Voor de ontwikkeling van Windpark Hanze is in 2020 een aantal leningdelen verstrekt als onderdeel van de totaal te verstrekken geldlening van (maximaal) € 10 miljoen. Hiermee is de geldlening aan Windpark Hanze in totaal met € 0,8 miljoen toegenomen ten opzichte van het niveau van begin 2020 (€ 0,9 miljoen). Deze leningdelen zijn verstrekt ten behoeve van de reguliere ontwikkelfase en de ontwikkeling van het Gesloten Distributiesysteem. Het renterisico op deze lening is door het waterschap reeds afgedekt bij het aangaan van de samenwerking met Windpark Hanze.

In 2020 loopt verder een onderzoek naar de mogelijkheden van een herstructurering van de leningen portefeuille. Dit met het oog op grote toekomstige investeringsopgaven en de huidige lage rentestand.

Bijlage 1: Overzicht voortgang maatregelen

Thema Klimaatadaptatie

Maatregelen Klimaatadaptatie	2019	2020
In 2020 stelt het waterschap een Klimaatagenda op.		
In 2020 wordt de Handreiking Klimaatadaptatie Flevoland opgesteld. Deze vormt een bouwsteen om klimaatadaptief en waterrobuust handelen door te vertalen in ons eigen beleid.		
Het waterschap stimuleert een duurzame leefomgeving door inzet van het Budget Klimaatadaptatie en Duurzaamheid.		

Thema Duurzaamheid

Maatregelen Duurzaamheid (voorheen Duurzaamheid, Innovatie & Energie)	2019	2020
Het waterschap geeft uitvoering aan het innovatieprogramma.		
In 2020 actualiseert het waterschap het duurzaamheidsbeleid.		

Thema Biodiversiteit

Maatregelen Biodiversiteit	2019	2020
In 2020 stelt het waterschap een programma-overstijgende biodiversiteitsagenda vast.		

Programma Bestuur en omgeving

Maatregelen Bestuurlijke vernieuwing	2019	2020
In 2020 herijken we onze samenwerkingsstrategie		

Maatregelen Regelgeving, vergunningverlening en handhaving	2019	2020
Het waterschap gaat uiterlijk in 2020 volledig voldoen aan de kwaliteitscriteria Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) Waterbeheer.		
In de periode tot aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2021 starten pilots om te leren werken met de Omgevingswet.		
Binnen het gedachtegoed van de Omgevingswet gaan we op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving de komende jaren de samenwerking met de gemeenten en de omgevingsdienst intensiveren.		

Maatregelen Calamiteitenzorg	2019	2020
Het waterschap zorgt voor actuele bestrijdings- en calamiteitenplannen. Jaarlijks voert het waterschap meerdere opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten uit.		

Maatregelen Gebiedsontwikkelingen (voorheen Almere, Oosterwold, Watertoets)	2019	2020
In 2020 zetten we actief in op het onderhouden en uitbreiden van het netwerk rond ruimtelijke ordening met medeoverheden, terreinbeheerders en private ontwikkelaars.		

Samen met medeoverheden geeft het waterschap vorm aan de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie.		
Het waterschap evalueert in een continu proces het waterkader, met speciale aandacht voor klimaatadaptatie.		
Het waterschap streeft naar tijdig signaleren van en inspelen op ruimtelijke initiatieven.		

Maatregelen Internationale samenwerking	2019	2020
Het waterschap is in de komende planperiode via de Dutch Water Authorities betrokken bij meerdere (lopende) partnerschappen en projecten in verschillende stroomgebieden verspreid over de wereld.		
Het waterschap draagt actief bij aan de VN Sustainable Development Goal voor water, vooral op het vlak van integraal waterbeheer, good governance en sanitatie.		

Maatregelen Communicatie	2019	2020
Het waterschap geeft uitvoering aan de communicatiestrategie.		
Eind 2024 is de geschiedschrijving van het waterschap op orde.		

Maatregelen Belevingswaarde	2019	2020
In 2020 wordt het kader voor beheer en onderhoud van cultuurhistorische objecten geëvalueerd.		

Programma Waterveiligheid

Maatregelen Primaire keringen - nieuwe normering	2019	2020
Uiterlijk in 2022 heeft het waterschap alle urgente primaire waterkeringen beoordeeld op basis van de nieuwe veiligheidsnormen en heeft het waterschap een voorlopig veiligheidsbeeld over de minder urgente primaire keringen.		

Maatregelen Keringen - Projecten	2019	2020
In 2020 wordt een besluit genomen over het al dan niet aanwijzen van kades als overige kering.		
Het waterschap heeft uiterlijk in 2022 de Drontermeerdijk versterkt.		
Het waterschap start in 2020 met de verkenningsfase van de versterking van de IJsselmeerdijk.		

Maatregelen Regionale keringen	2019	2020
Uiterlijk in 2021 evalueert het waterschap het waterschapsbeleid en de beleidsregels voor de regionale buitendijkse keringen.		
Uiterlijk in 2023 toetst het waterschap de kunstwerken in de regionale waterkering Kadoelersluis – Blokzijl aan de norm van 1/30.		

Maatregelen Beheer en onderhoud	2019	2020
Uiterlijk in 2021 evalueren en waar nodig aanpassen van het beleid waterkeringen en medegebruik.		
Het waterschap voert periodieke onderhouds-, inspectie- en schadeherstelwerkzaamheden uit.		

Programma Voldoende en gezond water

Maatregelen Beheer en onderhoud watersysteem (voorheen zorgplicht)	2019	2020
In 2020 stelt het waterschap herijkt operationeel grondwaterbeleid vast.		
Het waterschap onderzoekt de mogelijkheden om in een deel van het beheergebied aangelanden te laten participeren in beheer en onderhoud van het watersysteem. Begin 2021 is duidelijk wat de gewenste manier van werken is.		
In de periode tot 2021 onderzoekt het waterschap hoe het maaisel, dat in landelijk gebied vrijkomt uit het natte profiel van de watergangen, zo snel mogelijk kan worden verwijderd.		
Het waterschap voorkomt graafschade aan de keringen door muskusratten, beverratten en mollen te vangen.		
Vanaf 2016 onderzoekt het waterschap hoe het maaisel dat vrijkomt uit watergangen, taluds, plasbermen, dijken e.d. op duurzame en kosteneffectieve wijze kan worden verwerkt.		
In 2020 verkent het waterschap de mogelijkheden van flexibeler peilbeheer.		
In 2018 zijn aangelanden zich bewust van het belang van een juiste profilering van sloten en zijn deze in 2021 zodanig op orde dat wateroverlast wordt voorkomen.		
Jaarlijks voert het waterschap zijn plan uit voor het meten en monitoren van waterstanden en debieten.		
Het waterschap vult de zorgplicht voor het watersysteem in door de legger actueel te houden en door planmatig beheer en onderhoud van het watersysteem, de gemalen en de kunstwerken.		
Maatregelen Waterkwantiteit (voorheen wateroverlast)	2019	2020
In bodemdalingsgebieden draagt het waterschap middels onderzoek en advies bij aan het op lange termijn realiseren van de transformatie naar passend landgebruik en passende normen.		
Het waterschap stimuleert agrariërs om via duurzaam bodembeheer het waterbergend vermogen op de landbouwkavel te behouden of te vergroten.		
Het waterschap ontwikkelt in 2020 het beleid voor waterbeschikbaarheid over vraag en aanbod van zoetwater.		
Om lokale wateropgaven op te lossen en bodemdalingsgebieden op de korte termijn te optimaliseren: afwegen, plannen en uitvoeren van technische maatregelen tot een maatschappelijk aanvaardbaar kostenniveau (MKBA).		
Het waterschap heeft en houdt zicht op de kans op wateroverlast.		
Maatregelen Kaderrichtlijn Water	2019	2020
Voor 2019 onderzoekt het waterschap hoe de vismigratie binnen de polders verder kan worden verbeterd. Het programmeren en uitvoeren van verbetermaatregelen vindt, afhankelijk van besluitvorming hierover, plaats in de KRW-planperiode 2021-2027.		
Voor 2020 inventariseert het waterschap hoe de vismigratie tussen de Rijkswateren en de oppervlaktewateren in het beheergebied van Waterschap Zuiderzeeland verder is te verbeteren. Het programmeren en uitvoeren van verbetermaatregelen vindt,		
Uiterlijk 2021 legt het waterschap een vispassage aan voor soorten die van de Rijkswateren naar de Noordoostpolder trekken.		
Uiterlijk 2021 legt het waterschap, al dan niet in samenwerking met gebiedspartijen, 40% natuurvriendelijke en/of duurzame oevers aan langs de waterlichamen 'tochten' in het beheergebied.		

Maatregelen Biologische waterkwaliteit (voorheen Exoten)	2019	2020
Vanaf 2016 gaat het waterschap het bewust en onbewust uitzetten van exoten en de verspreiding ervan zoveel mogelijk tegen.		
In de periode tot en met 2021 leidt het waterschap, samen met de betrokken gebiedspartners, voor niet-KRW waterlichamen doelen af voor regionale (ecologische) en fysisch-chemische parameters, inclusief nutriënten.		
Uiterlijk in 2020 stelt het waterschap een beheerkader op voor het tegengaan van vestiging en verspreiding van exoten		

Maatregelen Chemische waterkwaliteit (Chemische oppervlaktewaterkwaliteit)	2019	2020
Uiterlijk 2020 inventariseert het waterschap het vóórkomen van microplastics, relevante emissiebronnen van microplastics en risico's in zijn beheergebied.		
Samen met milieuorganisaties activiteiten uitvoeren om bij bedrijven en bewoners bewustzijn te creëren van stoffen die niet in het water thuishoren (vet, microplastics).		
Voor 2021 stelt het waterschap water- en nutriëntenbalansen op voor de verschillende afdelingen in de Noordoostpolder en Zuidelijk en Oostelijk Flevoland.		
Het waterschap monitort de zwemwaterkwaliteit op potentiële zwemwaterlocaties en adviseert de provincie hierover.		
Het waterschap zet gedurende de planperiode in op het terugdringen van zwerfvuil in en langs het water.		
Via het Actieplan Bodem en Water Flevoland voert het waterschap in samenwerking met de sector kansrijke en effectieve maatregelen uit om de emissies van nutriënten en gewasbeschermings- en onkruidbestrijdingsmiddelen te beperken.		
Aan de hand van zwemwaterprofielen volgt het waterschap de zwemwaterkwaliteit en neemt zo mogelijk maatregelen om de waterkwaliteit op de zwemwaterlocaties te verbeteren.		
Uiterlijk 2021 verkent het waterschap in samenwerking met producenten, voorschrijvers en gebruikers de kansrijkheid van maatregelen om de emissies van geneesmiddelen voor mens en dier te verminderen.		
Het waterschap agendeert de problematiek rondom nutriënten, gewasbeschermings- en onkruidbestrijdingsmiddelen via de Unie van Waterschappen en Bureau Brussel op nationaal en Europees niveau.		

Programma Schoon, gezuiverd water

Maatregelen Robuust afvalwatersysteem	2019	2020
Het waterschap stelt in 2021 beleidsregels op voor gebiedsgericht beleid in het buitengebied en voor de afweging centraal/decentraal zuiveren bij nieuwe ontwikkelingen.		
Het waterschap stelt in de periode tot en met 2021 samen met gemeenten integrale plannen op over (afval)water in stedelijk gebied.		
Uiterlijk in 2021 stelt het waterschap een visie voor de afvalwaterketen op.		
In 2020 vindt een verdere uitwerking plaats van in 2019 uitgevoerd onderzoek naar kosten en baten van verwijdering van medicijnresten op de AWZI's.		

Maatregelen Doelmatig beheer	2019	2020
Het waterschap treft in de planperiode effectieve maatregelen om de discrepantie tussen inkomsten en kosten van zuivering terug te brengen tot een acceptabel niveau.		
Het waterschap richt zich, overeenkomstig de Bestuursovereenkomst afvalwaterketen Flevoland periode 2018 - 2024, in de periode tot 2024 op de vermindering van de kosten en kwetsbaarheid en de verhoging van kwaliteit in de afvalwaterketen.		
Het waterschap zet gedurende de planperiode de invoering van assetmanagement versneld voort.		
Het waterschap herzielt de slibstrategie om aan te sluiten bij de ambitie om slib te reduceren.		

Maatregelen Duurzame, klimaatbestendige en energiezuinige inrichting	2019	2020
Het waterschap onderzoekt gedurende de planperiode of en hoe het gehele afvalwatersysteem in 2030 klimaatbestendig ingericht kan zijn.		
Het waterschap neemt gedurende de planperiode maatregelen die ertoe bijdragen dat de afvalwaterketen in 2035 100% zelfvoorzienend is. Daarmee geeft het waterschap invulling aan de energiestrategie.		

Programma Financiën, organisatie en informatie

Maatregelen Financiën	2019	2020
In 2020 wordt het reserve- en schuldenbeleid van Waterschap Zuiderzeeland geëvalueerd en indien nodig herzien.		
In 2020 wordt vanuit Control een organisatie brede risicoanalyse uitgevoerd. Bij deze risicoanalyse wordt beoordeeld of de hoogte van de risicoreserve adequaat is. De uitkomsten worden gedeeld met de AV.		

Maatregelen Informatie	2019	2020
Het waterschap initieert continue informatie innovaties waarmee we invulling geven aan een maatschappelijke behoefte of omdat we er voordeel mee kunnen halen in kwalitatieve of financiële zin.		
Het waterschap zorgt voor betrouwbare informatievoorziening, implementeert de kaders voor informatieveiligheid waarbij de zorg voor informatieveiligheid wordt ingebed in de organisatie.		
Het waterschap zorgt voor de benodigde gegevensaansluitingen in de overheidsketen, waarmee we onder andere invulling geven aan de Omgevingswet.		
Het waterschap houdt de datakwaliteit op orde, realiseert een veilige infrastructuur voor het actief en open delen van gegevens met de omgeving.		
Het waterschap maakt waar mogelijk zijn processen en diensten digitaal om zo het fundament te leggen voor de digitale overheid en innovaties in de bedrijfsvoering.		

Maatregelen Organisatie en personeel	2019	2020
Uitwerken van de actuele HR beleidsspeerpunten uit de cao-afspraken.		
Jaarlijks evalueren en indien nodig aanpassen van het opleidingsaanbod van de ZZL Academie, om de vakbekwaamheid en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers te faciliteren.	